

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(Обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2018 г. и бр. 7, 16 и 83 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 2, ал. 1 след думите „от органите на Република България“ се поставя запетая и се добавя „както и за образуваните от Европейската прокуратура, доколкото друго не е предвидено в Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ, L 283/1 от 31 октомври 2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/1939“.

§ 2. В чл. 46 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Функциите на прокурора, предвидени в този кодекс, се изпълняват и от европейския прокурор и европейските делегирани прокурори съобразно тяхната компетентност по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

2. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.

3. Създава се ал. 6:

„(6) Разпоредбите на ал. 4 и 5 не се прилагат за постановленията и процесуалните действия на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

4. Досегашната ал. 5 става ал. 7 и в нея след думите „всички прокурори“ се добавя „с изключение на дейността на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

§ 3. В чл. 200 след думите „съдебен контрол“ се добавя „с изключение на постановленията на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори“.

§ 4. В чл. 213, ал. 1, изречение второ след думата „прокуратура“ се добавя „с изключение на постановлението на европейския прокурор и европейския делегиран прокурор“.

§ 5. Създава се чл. 217б:

„Процесуални действия, извършени от Европейската прокуратура

Чл. 217б. Всички процесуални действия, извършени от компетентен орган на Европейската прокуратура в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939, имат в Република България процесуалната стойност на действия, извършени от български орган.“

§ 6. В чл. 243 се създава ал. 12:

„(12) Алинея 10 не се прилага за постановленията на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори.“

§ 7. В чл. 411а, ал. 7 накрая се поставя запетая и се добавя „освен когато делото е от компетентност на Европейската прокуратура“.

§ 8. В чл. 411в, ал. 1 след думите „специализираната прокуратура“ се поставя запетая и се добавя „европейският прокурор, европейският делегиран прокурор“.

§ 9. В чл. 420, ал. 1 се създава изречение второ: „Искане за възобновяване на наказателно дело от компетентност на Европейската

прокуратура по чл. 422, ал. 1 може да направи европейският делегиран прокурор.“

§ 10. В чл. 483 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) При вземане на решението по ал. 1 компетентният орган взема предвид обстоятелствата, които са предмет на наказателното производство, включително:

1. територията на държавата членка, където е извършено престъплението;

2. гражданството или постоянното пребиваване на извършителя;

3. гражданството или постоянното пребиваване на пострадалия;

4. територията на държавата членка, където е открит извършителят.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§. 11. Този закон въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред (ОВ, L 284/22 от 12 ноември 2018 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 12. По неприключените наказателни производства за престъпления от компетентност на Европейската прокуратура, извършени след 20 ноември 2017 г., образувани от органите на Република България, могат да встъпват европейският прокурор и европейските делегирани прокурори съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939.

§ 13. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм. и доп., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г. и бр. 13, 23 и 28 от 2020 г.) в чл. 253, ал. 3 се създава т. 5:

„5. от задължено лице по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари или негов служител или работник при или по повод изпълнение на задълженията по същия закон.“

§ 14. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 29 от 2019 г. и бр. 11 и 86 от 2020 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 30, ал. 5 се създава т. 19:

„19. прокурорската колегия извършва подбор на кандидатите за европейски делегирани прокурори и чрез министъра на правосъдието уведомява европейския главен прокурор за излъчените кандидатури.“

2. В чл. 136 се създават ал. 7, 8 и 9:

„(7) Европейските делегирани прокурори са членове на прокуратурата на Република България и разполагат с правомощията на прокурори по този закон.

(8) Европейският прокурор и европейските делегирани прокурори участват в производствата по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

(9) Разпоредбите на ал. 3-5 не се прилагат за дейността на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

3. В чл. 139 се създава ал. 3:

„(3) Алинея 2 не се прилага за актовете на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори при изпълнение на функциите им по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

4. В чл. 143 се създава ал. 8:

„(8) Алинеи 1-7 не се прилагат за дейността на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939.“

5. В чл. 195:

а) в ал. 1, т. 2 след думите „Европейския съюз“ се добавя „с изключение на европейски делегиран прокурор“;

б) в ал. 2 се създава т. 4:

„4. изпълнение на функции на европейски делегиран прокурор по Регламент (ЕС) 2017/1939.“;

в) в ал. 4 след думите „Конституционния съд“ се поставя запетая и се добавя „европейският прокурор“.

6. В чл. 198 се създава ал. 5:

„(5) В периода на атестиране се включва и времето, прослужено от съдията, прокурора и следователя като европейски делегиран прокурор. Оценката за резултатите от тяхната работа по Регламент (ЕС) 2017/1939 става част от атестацията им.“

7. В чл. 384 се създава ал. 4:

„(4) Достъп до извадка от данните, съдържащи се в ЕИСПП, която представлява обществена информация, се предоставя по реда и начина, определени с наредбата по чл. 378, ал. 4, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.“

8. В § 1 от Допълнителната разпоредба се създава т. 11:

„11. „Обществена информация“ е информацията по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация.“

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на
2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ЗИД на НПК) се въвеждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ, L 283/1 от 31 октомври 2017 г.) (Регламент (ЕС) 2017/1939).

Въвеждането на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 е необходимо с оглед постигане на заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз. Във връзка с предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване със законопроекта се предвиждат изменения и допълнения в НПК и в Закона за съдебната власт (ЗСВ), свързани с предвидените в Регламент (ЕС) 2017/1939 процедури за съобщаване и сътрудничество, статута и правомощията на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори при разследване, наказателно преследване, обжалване и изпълнение.

С предложения законопроект европейските прокурори и европейските делегирани прокурори се оправомощават да изпълняват функциите на прокурора, предвидени в НПК и ЗСВ, като се гарантира тяхната независимост съобразно изискванията на регламента, което е основополагащ принцип, позволяващ да се запази водещата функция на Европейската прокуратура при разследването на дела от нейната материална компетентност. По този начин статутът на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори се приравнява на статута на националните прокурори, което ще позволи европейските прокурори и европейските делегирани прокурори да могат в пълен обем да упражняват правомощията си по Регламент (ЕС) 2017/1939 и по действащия процесуален закон.

I. Основните предложения за промени в НПК са следните:

- Във връзка с предоставените правомощия на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори да осъществяват наказателно преследване е предложено изменение и допълнение в чл. 46 от НПК, с което се въвежда институционална гаранция за независимостта на тези прокурори от надзора на прокурор от по-горестоящата прокуратура, включително на главния прокурор.

- Също така се предлагат изменения, за да се гарантира спазването на изискването, че единствено Службата на европейския прокурор (EPPO) ще упражнява надзор, ще ръководи и наблюдава всяко разследване и наказателно преследване, което ще се предприема от европейските делегирани прокурори. Предвид на това са предложени допълнения в чл. 200 и 213 от НПК, за да се изключи институционалният контрол на прокурор от по-горестоящата прокуратура върху разпределението на делата в досъдебното производство, при обжалване на постановленията на разследващия орган и при отказа за образуване на досъдебно производство.

- Предвид изискването разследванията на Европейската прокуратура по правило да се провеждат от европейските делегирани прокурори в държавите членки в съответствие с регламента, а по отношение на въпроси, които не са обхванати от настоящия регламент, в съответствие с националното право, се предлага създаването на чл. 217б в НПК с цел приравняване на процесуалната стойност на извършените от тях действия с тези, извършени от български орган. Това е необходимо, тъй като доказателствата, представяни от Европейската прокуратура пред съда, не следва да бъдат отхвърляни единствено на основание, че са събрани в друга държава членка или в съответствие с правото на друга държава членка, при условие че съдът, разглеждащ делото по същество, приеме, че допускането на доказателствата зачита справедливостта на процеса и правото на защита на заподозряното лице или на обвиняемия съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз. Във връзка с това се предлага и допълнение в чл. 411в, ал. 1 от НПК, съгласно което европейският прокурор и европейските делегирани прокурори могат да упражняват функции като орган на досъдебното производство по дела, подсъдни на компетентния специализиран наказателен съд.

- С допълнението в чл. 243 от НПК се предлага в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 контролът върху решението, което ще се взема от европейския делегиран прокурор в случай на прекратяване на наказателното производство, да не попада в обхвата на правомощията за контрол на националната прокуратура. В такива случаи контролът върху решенията, взети от европейския делегиран прокурор, ще попадат единствено в обхвата на правомощията по наблюдение на наблюдаващия европейски прокурор в съответствие с вътрешния процедурен правилник на Европейската прокуратура.

- С предложеното допълнение на чл. 411а, ал. 7 се цели да се избегне конкуренцията на подсъдност между специализирания наказателен съд и военните съдилища, като се въвежда уточнение, че делата от компетентност на Европейската прокуратура ще бъдат подсъдни на специализирания наказателен съд.

II. С предложенията за промени в ЗСВ се регламентира:

- **Органът, компетентен да извършва подбор на кандидатите за европейски делегирани прокурори:**

Съгласно допълнението в чл. 30, ал. 5, т. 19 това е прокурорската колегия към Висшия съдебен съвет, която чрез министъра на правосъдието уведомява европейския главен прокурор за излъчените кандидатури. Предложението е съобразено със статута и функциите на европейските делегирани прокурори, които са членове на прокуратурата на Република България и разполагат с правомощията на прокурори по ЗСВ. С оглед на това е най-подходящо техният подбор да се извършва от прокурорската колегия, която е органът, назначаващ прокурорите по вътрешното ни право. Това е в съответствие и с конституционния принцип за независимост на съдебната власт.

- **Статутът и правомощията на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори:**

➤ С допълнението в чл. 136 в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 е предвидено, че европейските делегирани прокурори са членове на прокуратурата на Република България и разполагат с правомощията на прокурори по ЗСВ. Посочено е, че европейският прокурор и европейските делегирани прокурори участват в производствата по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

➤ Изрично е уредено, че по отношение на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939, не се прилагат правилата относно йерархичния контрол и ръководство от страна на главния прокурор и на административните ръководители на съответната прокуратура. Предложеното решение цели да осигури необходимата съгласно регламента независимост на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори. Със същата цел с промяната в чл. 139 и 143 правомощията на главния прокурор и на неговите заместници писмено да отменят или изменят прокурорски актове, освен ако са били предмет на съдебен контрол, са изключени по отношение на актовете на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори при изпълнение на функциите им по Регламент (ЕС) 2017/1939.

➤ С промените в чл. 195 длъжността европейски делегиран прокурор е изключена от условията за несъвместимост на магистратите.

➤ Предвидено е, че в периода на атестиране на магистратите се включва и времето, прослужено от съдията, прокурора и следователя като европейски делегиран прокурор. Оценката за резултатите от тяхната работа по Регламент (ЕС) 2017/1939 за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура става част от атестацията им.

III. Извън законодателните мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939:

- **Предложено е допълнение в чл. 384 от ЗСВ.** То има за цел да уреди възможността за публичен достъп по смисъла на чл. 4 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) до информацията, която се съдържа в Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) и има характер на обществена информация по чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Такава възможност понастоящем ЗСВ не предоставя. Законопроектът чрез допълнението в чл. 384 предвижда достъпът до извадка от данните, съдържащи се в ЕИСПП, която представлява обществена информация, да се предоставя по реда и начина, определени с наредбата по чл. 378, ал. 4 от ЗСВ, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В

допълнителната разпоредба на законопроекта е формулирано понятието за „обществена информация“.

- **Предложени са допълнения в чл. 483 от НПК и чл. 253, ал. 3 от Наказателния кодекс (НК).**

Тези предложения са във връзка с изпълнение на задължението на страната за пълното транспониране на Директива (ЕС) 2018/1673 от 23 октомври 2018 г. за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред. Съгласно чл. 13 на Директива (ЕС) 2018/1673 държавите членки следва да приведат вътрешното си законодателство в съответствие с изискванията на Директивата в срок до 3 декември 2020 г.

Анализът на разпоредбите на Директивата показва, че за пълното въвеждане на нейните стандарти е необходимо да бъдат направени някои допълнения в НК и НПК.

По-конкретно в чл. 253, ал. 3 от НК се предлага да се създаде т. 5, която предвижда създаването на квалифициран състав на престъплението изпиране на пари, когато е извършено от задължено лице по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари или негов служител или работник при или по повод изпълнение на задълженията по същия закон, съобразно изискването на чл. 6, параграф 1, буква (б) от Директивата.

Освен това е необходимо въвеждане на задължението по чл. 10, параграф 3 от Директивата. Предлага се допълнение в чл. 483 от НПК, като се създава нова ал. 2, в която се почват обстоятелствата, които е необходимо да бъдат взети предвид при провеждането на консултации между компетентните органи на държавите членки за упражняване на компетентност при наказателни производства за изпиране на пари. Тази промяна ще съответства и на задължението по чл. 19, параграф 3 от Директива (ЕС) 2017/541 от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета.

Законопроектът не изисква допълнителна ресурсна и кадрова обезпеченост. Средствата за изпълнение на предложените законови изменения се осигуряват по бюджета на Европейската прокуратура.

На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществени консултации е 14 дни. Причините за това са следните:

Съобразно чл. 120 от Регламент (ЕС) 2017/1939, актът влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в „Официален вестник“ на Европейския съюз. Европейската прокуратура поема поверените ѝ с Регламента функции по разследване и наказателно преследване на дата, която се определя с решение на Европейската комисия (ЕК) по предложение на европейския главен прокурор след създаването на Европейската прокуратура.

Датата, която Комисията определя, е не по-рано от три години след датата на влизане в сила на Регламента. За държавите членки, които участват в засиленото сътрудничество, включително за България, Регламентът се прилага считано от датата, посочена в това решение.

С оглед на горното и предвид обстоятелството, че Регламентът е публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз на 31 октомври 2017, съответно е влязъл в сила на 20 ноември 2017 г., най-ранната дата, която Европейската комисия може да определи за стартиране на функциите на Европейската прокуратура, е 20 ноември 2020 г.

Институционализирането на Европейската прокуратура е приоритет както за държавите членки, участващи в засиленото сътрудничество, така и за Европейската комисия, като понастоящем е извършена съществена част от дейностите по изграждането на службата с цел тя да започне да функционира през ноември т.г. Комисията периодично предоставя информация относно актуалното състояние по изграждането на Европейската прокуратура, като до момента не е уведомявала за необходимост от отлагане на старта на дейността ѝ. Това налага в спешен порядък България да приеме законодателните мерки, които да осигурят прилагането на Регламента.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Томислав Дончев)

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс	Вид оценка:	Частична
	Становище по ред:	Единствено съгласуване
	Дата:	23.09.2020
	В отговор на №:	№ 03-00-190/18.09.2020 г.
	Институция:	Министерство на правосъдието
Диспозитив:	Съгласува с препоръки	
Основание:	Чл. 306, ал. 3, т. 2, б. "а" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация	

I. Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема“:

Предлагаме в т.1.2. и т.1.3. да се включи допълнителна информация и статистически данни, описващи актуалната ситуация, както и какви конкретно мерки на законодателно ниво следва да бъдат предприети, за да е възможно прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. В т.1.2 и т.1.3. е необходимо да се опишат по-подробно и какви са изискванията на Директива (ЕС) 2018/1673, каква е уредбата на национално ниво и съответно – какви конкретни промени в НК и НПК следва да бъдат извършени, за да е налице пълно транспониране на директивата. В т.1.2. и т.1.3. също е необходимо да се включи по-подробна информация относно актуалната уредба и механизъм на достъпа до ЕИСПП и какви са конкретните нормативни промени в ЗСВ, които ще осигурят необходимия достъп. Източник на информация могат да бъдат например налични анализи на действащата уредба в Р България и на ниво ЕС, доклади и анализи на ефективността на работата на съдилищата, прокуратурата, следствените органи, конкретни примери от практиката, включително и за процедури с международен елемент и т.н.

II. Относно раздел 3 „Идентифициране на заинтересованите страни“:

Предлагаме да се посочи брой на заинтересованите страни по групи, където това е възможно. Предлагаме също да се обмисли възможността като отделна група заинтересовани страни да бъдат включени лицата (физически и юридически), попадащи в обхвата на уредбата.

III. Относно раздел 4 „Варианти на действие“:

Предлагаме представянето на всеки от вариантите да се допълни с информация относно ресурсната и кадрова обезпеченост за реализирането им, включително – как ще бъдат осигурени необходимите средства за изпълнение на новите законови изисквания при избор на Вариант 1 за действие.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръгът от въпроси, засегнати от обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

*** На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА”**

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на правосъдието	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2020 г. – 31.12.2020 г.	Дата: 24.09.2020 г.
Контакт за въпроси: Даниела Белчина, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща: dany@justice.government.bg Александър Стефанов, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща: al_stefanov@justice.government.bg Мария Георгиева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието, ел. поща: Maria_Georgieva@justice.government.bg	Телефон: 02/ 9237 311 02/ 9237 344 02/ 9237 440
1. Дефиниране на проблема: <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ЗИД на НПК) се въвеждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ, L 283/1 от 31 октомври 2017 г.) (Регламент (ЕС) 2017/1939). Регламентът е влязъл в сила на 20 ноември 2017 г. Европейската	

прокуратура поема поверените ѝ с Регламент (ЕС) 2017/1939 функции по разследване и наказателно преследване на дата, която се определя с решение на Комисията по предложение на европейския главен прокурор след създаването на Европейската прокуратура. Датата, която Комисията определя, е не по-рано от три години след датата на влизане в сила на регламента.

- Европейската прокуратура отговаря за провеждането на разследвания, наказателното преследване и предаването на съд на извършителите на престъпления и съучастниците в престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, които са предвидени в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред и са определени от Регламент (ЕС) 2017/1939. Във връзка с това Европейската прокуратура провежда разследвания и осъществява наказателно преследване и упражнява функциите на прокурор пред компетентните съдилища на държавите членки до окончателното приключване на делото.

Въвеждането на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 е необходимо с оглед постигане на заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза. Във връзка с предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване, със законопроекта се предвиждат изменения и допълнения в НПК и Закона за съдебната власт (ЗСВ), свързани с предвидените в Регламент (ЕС) 2017/1939 процедури за съобщаване и сътрудничество, статута и правомощията на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори при разследване, наказателно преследване, обжалване и изпълнение.

- Съгласно чл. 13 на Директива (ЕС) 2018/1673 от 23 октомври 2018 г. за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред. (Директива (ЕС) 2018/1673) държавите членки следва да приведат вътрешното си законодателство в съответствие с изискванията на директивата в срок до 3 декември 2020 г.

- Инициативата за въвеждане на отворени данни има за цел институциите да предоставят публична информация в отворен машинночетим формат, позволяващ нейната повторна употреба (CSV, RDF, XML, JSON и др.), заедно със съответните метаданни. Въвеждането на инициативата е продиктувано от липсата на пълноценен достъп на гражданите и бизнеса до публична информация, притежавана в общественния сектор. За това основен приоритет в инициативата е публичните данни да бъдат достъпни, добре описани и структурирани и лесни за обработка, анализ и визуализация.

Европейският съюз регулира материята с Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за изменение на Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информация в общественния сектор и съответните подзаконови нормативни актове, а на национално ниво материята е регулирана със Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ). Освен това въвеждането на отворените данни е предвидено и в редица стратегически документи като Стратегията за развитие на държавната администрация 2014-2020 г. и пътната карта към нея, Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г., Националната програма за реформа на Република България в изпълнение на стратегията „Европа 2020“, Втория план за действие на Република България по инициативата „Партньорство за открито

управление“, Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014 — 2020, приета с Решение № 531 на Министерския съвет от 2014 г., и приетата с протоколно решение на Министерския съвет от 21 ноември 2012 г. Концепция за електронно правосъдие, които са неразделна част от провежданата цялостна реформа на съдебната система у нас. Тези актове, макар и стратегически по своя характер, се явяват основа за осигуряване на ефективност и прозрачност на съдебната система посредством използване на информационните технологии, както и създаване на удобство за гражданите и юридическите лица.

Към настоящия момент основен нормативен акт в българското законодателство в областта на достъпа до обществена информация е ЗДОИ. Този закон не допуска ограничения на правото на достъп до обществена информация и на повторно използване на информация от общественния сектор, освен когато тя е класифицирана информация или друга защитена тайна, в предвидени от закон случаи - „следствена тайна“, „държавна тайна“, „служебна тайна“, „търговска тайна“ и други. Същевременно от анализа на действащата нормативна уредба по отношение на обществената информация се установяват законодателни празноти, поради които субективното право на достъп до информация по реда на чл. 4 ЗДОИ в определени публични сектори не може да се реализира в пълна степен, така както е регламентирано на европейско равнище. Действащият Закон за съдебната власт не урежда възможността за публичен достъп по смисъла на чл. 4 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) до информацията, която се съдържа в Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) и има характер на обществена информация по чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. Същевременно при осъществяване на своите правомощия, свързаните чрез ЕИСПП държавни органи се явяват задължени субекти по смисъла на чл. 3 ЗДОИ, които имат задължение да създават, съхраняват и предоставят информация от общественния сектор, включително за повторно използване на същата. Предприемането на законодателни мерки се обуславя от липсата на правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. За тази цел е необходимо да се предвидят съответните изменения на действащите разпоредби относно материята, свързана със създаването и ползването на ЕИСПП.

Законопроектът чрез допълнението в чл. 384 предвижда достъпът до извадка от данните, съдържащи се в ЕИСПП, която представлява обществена информация, да се предоставя по реда и начина, определени с наредбата по чл. 378, ал. 4 ЗСВ, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В Допълнителната разпоредба на закона е формулирано понятието за „обществена информация“.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

- За да е възможно прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 е необходимо

въвеждане на мерки на национално ниво, които да позволят на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори да извършват необходимите процесуални действия по делата от компетентност на Европейската прокуратура и да гарантират тяхната независимост. Фигурите на европейския прокурор и европейския делегиран прокурор са нови за наказателния процес и въвеждането им в процеса, съответно снабдяването им с възможност да изпълняват функциите на прокурора по НПК и ЗСВ съобразно разпоредбите на Регламента, налагат предприемането на законодателни мерки. Такива мерки са необходими и във връзка с осигуряването на тяхната независимост, каквото е изискването по чл. 6 от Регламента, като дейността на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори по съответните дела следва да се изключи от контрола, надзора и ръководството на горестоящите прокурори и главния прокурор.

- Анализът на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/1673 показва, че за пълното въвеждане на нейните стандарти е необходимо да бъдат направени допълнения в НК и НПК. По този начин ще бъде преодоляно констатираното несъответствие с изискванията на чл. 6, параграф 1, буква а) от Директивата за осигуряване на по-висок размер на наказанието липшаване от свобода в случаите, когато престъплението е извършено от задължен субект по смисъла на чл. 2 от Директива (ЕС) 2015/849 при упражняване на професионалната му дейност. С допълненията ще бъде въведено и задължението по чл. 10, параграф 3 от Директивата за нормативно изброяване на обстоятелствата, които се вземат предвид при консултации между компетентните органи на държавите членки за упражняване на компетентност при паралелни наказателни производства за изпиране на пари и други престъпления.

- Инициативата за въвеждане на отворени данни има за цел институциите да предоставят публична информация в отворен машинночетим формат, позволяващ нейната повторна употреба (CSV, RDF, XML, JSON и др.), заедно със съответните метаданни. Въвеждането на инициативата е продиктувано от липсата на пълноценен достъп на гражданите и бизнеса до публична информация, притежавана в обществения сектор. За това основен приоритет в инициативата е публичните данни да бъдат достъпни, добре описани и структурирани и лесни за обработка, анализ и визуализация.

Европейският съюз регулира материята с Директива 2013/37/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за изменение на Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информация в обществения сектор и съответните подзаконови нормативни актове, а на национално ниво материята е регулирана със Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ). Освен това въвеждането на отворените данни е предвидено и в редица стратегически документи като Стратегията за развитие на държавната администрация 2014-2020 г. и пътната карта към нея, Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г., Националната програма за реформа на Република България в изпълнение на стратегията „Европа 2020“, Втория план за действие на Република България по инициативата „Партньорство за открито управление“, Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014 — 2020, приета с Решение № 531 на Министерския съвет от 2014 г., и приетата с протоколно решение на Министерския

съвет от 21 ноември 2012 г. Концепция за електронно правосъдие, които са неразделна част от провежданата цялостна реформа на съдебната система у нас. Тези актове, макар и стратегически по своя характер, се явяват основа за осигуряване на ефективност и прозрачност на съдебната система посредством използване на информационните технологии, както и създаване на удобство за гражданите и юридическите лица.

Към настоящия момент основен нормативен акт в българското законодателство в областта на достъпа до обществена информация е ЗДОИ. Този закон не допуска ограничения на правото на достъп до обществена информация и на повторно използване на информация от общественния сектор, освен когато тя е класифицирана информация или друга защитена тайна, в предвидени от закон случаи - „следствена тайна“, „държавна тайна“, „служебна тайна“, „търговска тайна“ и други. Същевременно от анализа на действащата нормативна уредба по отношение на обществената информация се установяват законодателни празноти, поради които субективното право на достъп до информация по реда на чл. 4 ЗДОИ в определени публични сектори не може да се реализира в пълна степен, така както е регламентирано на европейско равнище. Действащият Закон за съдебната власт не урежда възможността за публичен достъп по смисъла на чл. 4 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) до информацията, която се съдържа в Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) и има характер на обществена информация по чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. Същевременно при осъществяване на своите правомощия, свързаните чрез ЕИСПП държавни органи се явяват задължени субекти по смисъла на чл. 3 ЗДОИ, които имат задължение да създават, съхраняват и предоставят информация от общественния сектор, включително за повторно използване на същата. Предприемането на законодателни мерки се обуславя от липсата на правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. За тази цел е необходимо да се предвидят съответните изменения на действащите разпоредби относно материята, свързана със създаването и ползването на ЕИСПП.

Законопроектът чрез допълнението в чл. 384 предвижда достъпът до извадка от данните, съдържащи се в ЕИСПП, която представлява обществена информация, да се предоставя по реда и начина, определени с наредбата по чл. 378, ал. 4 ЗСВ, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В Допълнителната разпоредба на закона е формулирано понятието за „обществена информация“.

Поради изложеното, не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство или чрез промяна в организацията на работа.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и

измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Целите на законопроекта са:

- да осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939;
- напълно да хармонизира националното право с Директива (ЕС) 2018/1673;
- да осигури достъп до обществена информация, която се съдържа в ЕИСПІ.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Органите на съдебната власт:

- Съд:
- Специализиран наказателен съд – 23 души
- Апелативен специализиран наказателен съд – 15 души
- Върховен касационен съд -26 души
- Прокуратура - Специализирана прокуратура и Апелативна специализирана прокуратура;
- следствени органи-следователи в следствия отдел в специализираната прокуратура и разследващите полицаи, определени със заповед на министъра на вътрешните работи, и разследващите митнически инспектори, определени със заповед на министъра на финансите по предложение на директора на Агенция "Митници;
- Национална следствена служба – 79 души

Европейската прокуратура;

Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет – 11 души

Държавни органи - задължени субекти по смисъла на чл. 3 ЗДОИ, които имат задължение да създават, съхраняват и предоставят информация от обществен сектор, включително за повторно използване на същата;

Физически лица, страни по регламентирания производствена не е възможно на този етап броят им да бъде прогнозиран.

4. Варианти на действие:

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При този вариант няма да бъде:

- осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Няма да бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да

разследва и да осъществява наказателно преследване;

- осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673.;

- създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“:

При този вариант ще бъде:

- осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Ще бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване;

- осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673;

- създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.

За тази цел в законопроекта са предвидени следните промени:

➤ В НПК:

- Във връзка с предоставените правомощия на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори да осъществяват наказателно преследване е предложено изменение и допълнение в чл. 46 НПК, с което се въвежда институционална гаранция за независимостта на тези прокурори от надзора на прокурор от по-горестоящата прокуратура, включително и на главния прокурор.
- Също така се цели да се гарантира спазването на изискването, че единствено Службата на европейския прокурор (EPPO) ще упражнява надзор, ръководи и наблюдава всяко разследване и наказателно преследване, което ще се предприема от европейските делегирани прокурори. Предвид на това са предложени допълнения в чл. 200 и 213 НПК, за да се изключи институционалният контрол на прокурор от по-горестоящата прокуратура върху разпределението на делата в досъдебното производство, обжалване на постановленията на разследващия орган и при отказа за образуване на досъдебно производство.
- Предвид изискването разследванията на Европейската прокуратура по правило да се провеждат от европейските делегирани прокурори в държавите членки в

съответствие с регламента, а по отношение на въпроси, които не са обхванати от настоящия регламент, в съответствие с националното право, се предлага създаването на чл. 217б НПК с цел приравняване на процесуалната стойност на извършените от тях действия с тези, извършени от български орган. Това е необходимо, тъй като доказателствата, представяни от Европейската прокуратура пред съда, не следва да бъдат отхвърляни единствено на основание, че са събрани в друга държава членка или в съответствие с правото на друга държава членка, при условие че съдът, разглеждащ делото по същество, приеме, че допускането на доказателствата зачита справедливостта на процеса и правото на защита на заподозряното лице или на обвиняемия съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз. В тази връзка се предлага и допълнение в чл. 411в, ал. 1 НПК, съгласно което европейският прокурор и европейските делегирани прокурори могат да упражняват функции като орган на досъдебното производство по дела подсъдни на компетентния специализиран наказателен съд.

- С допълнението в чл. 243 НПК се предлага в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 контролът върху решението, което ще се взема от европейския делегиран прокурор в случай на прекратяване на наказателното производство, да не попада в обхвата на правомощията за контрол на националната прокуратура. В такива случаи контролът върху решенията, взети от европейския делегиран прокурор, ще попада единствено в обхвата на правомощията по наблюдение на наблюдаващия европейски прокурор в съответствие с вътрешния процедурен правилник на Европейската прокуратура.
- Предлага се допълнение в чл. 483 НПК, като се създава нова ал. 2, в която се почват обстоятелствата, които е необходимо да бъдат взети предвид при провеждането на консултации между компетентните органи на държавите членки за упражняване на компетентност при наказателни производства за изпиране на пари. Тази промяна ще съответства и на задължението по чл. 19, параграф 3 от Директива (ЕС) 2017/541 от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета.

➤ **В ЗСВ се регламентира:**

- Органът, компетентен да извършва подбор на кандидатите за европейски делегирани прокурори:

Съгласно допълнението в чл. 30, т. 19 това е прокурорската колегия към Висшия съдебен съвет, която чрез министъра на правосъдието уведомява европейския главен прокурор за излъчените кандидатури. Предложението е съобразено със статута и функциите на европейските делегирани прокурори, които са членове на прокуратурата на Република България и разполагат с правомощията на прокурори по ЗСВ. С оглед на това е най-подходящо техният подбор да се извършва от прокурорската колегия, която е органът, назначаващ прокурорите по вътрешното ни право. Това е в съответствие и с конституционния принцип за независимост на съдебната власт.

- Статутът и правомощията на европейския прокурор и европейските делегирани

прокурори:

С допълнението в чл. 136 в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 е предвидено, че европейските делегирани прокурори са членове на прокуратурата на Република България и разполагат с правомощията на прокурори по ЗСВ. Посочено е, че европейският прокурор и европейските делегирани прокурори участват в производствата по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

Изрично е уредено, че по отношение на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори, когато те изпълняват функции по Регламент (ЕС) 2017/1939, не се прилагат правилата относно йерархичния контрол и ръководство от страна на главния прокурор и на административните ръководители на съответната прокуратура. Предложеното решение цели да осигури необходимата съгласно регламента независимост на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори. Със същата цел с промяната в чл. 139 и чл. 143 правомощията на главния прокурор и на неговите заместници писмено да отменят или изменят прокурорски актове, освен ако са били предмет на съдебен контрол, са изключени по отношение на актовете на европейския прокурор и на европейските делегирани прокурори при изпълнение на функциите им по Регламент (ЕС) 2017/1939.

С промените в чл. 195 длъжността европейски делегиран прокурор е изключена от условията за несъвместимост на магистратите.

Предвидено е, че в периода на атестиране на магистратите се включва и времето, прослужено от съдията, прокурора и следователя като европейски делегиран прокурор. Оценката за резултатите от тяхната работа по Регламент (ЕС) 2017/1939 за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура става част от атестацията им.

- **Достъпът до обществена информация, която се съдържа в ЕИСПП:**

Предложено е допълнение в чл. 384 ЗСВ. То има за цел да уреди възможността за публичен достъп по смисъла на чл. 4 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) до информацията, която се съдържа в Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) и има характер на обществена информация по чл. 2, ал. 1 ЗДОИ. Такава възможност понастоящем ЗСВ не предоставя. Законопроектът чрез допълнението в чл. 384 предвижда достъпът до извадка от данните, съдържащи се в ЕИСПП, която представлява обществена информация, да се предоставя по реда и начина, определени с наредбата по чл. 378, ал. 4 ЗСВ, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В допълнителната разпоредба на законопроекта е формулирано понятието за „обществена информация“.

- **В НК:**

В чл. 253, ал. 3 от НК се предлага да се създаде т. 4 с текст, който предвижда създаването на квалифициран състав на престъплението изпиране на пари, когато е извършено от задължено лице по чл. 4 от Закона за мерките срещу

изпирането на пари или негов служител или работник при или по повод изпълнение на задълженията по същия закон, съобразно изискването на чл. 6, параграф 1, буква (б) от Директива (ЕС) 2018/1673.

Законопроектът не изисква допълнителна ресурсна и кадрова обезпеченост. Средствата за изпълнение на предложените законови изменения се осигуряват по бюджета на Европейската прокуратура.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Предприемането на организационни и други мерки не е достатъчно, за да се решат идентифицираните проблеми.

Предлагаме да бъде избран Вариант 1 по съображенията, изложени в него.

5. Негативни въздействия:

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При този вариант няма да бъде:

- осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Ще бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване;
- осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673.;
- създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложени проект на акт“:

Не се предвиждат негативни въздействия.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

Не е възможно предприемането само на организационни мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт.

За този вариант са присъщи всички негативни въздействия на Вариант 1.

Посочените негативни въздействия засягат всички заинтересовани страни.

6. Положителни въздействия: Опишете качествено (при възможност - и

количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант за действие 0 „Без действие“:

При неприемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на наказателно-процесуалния кодекс положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Вариант за действие 1 „Приемане на предложени проект на акт“:

При реализиране на този вариант ще бъде:

- осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Ще бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване;
- осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673;
- създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.

Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:

При неприемане на законопроекта положителни въздействия върху заинтересованите страни не се очакват.

Въздействия:	Вариант 0 Без действие	Вариант 1 Приемане на предложени проект на акт	Вариант за действие 2 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени“:
Ефективност:	Ефективност:	Ефективност:	Ефективност:
Цел 1: Да осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939;	Цел 1: Няма да бъде осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Няма да бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите	Цел 1: Ще бъде осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Ще бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, ще бъдат	Цел 1: Няма да бъде осигурено прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939. Ще бъдат постигнати заложените цели в регламента, а именно засилване на борбата срещу престъпленията, засягащи финансовите

Цел 2: Напълно да хармонизира националното право с Директива (ЕС) 2018/1673; Цел 3: Да осигури достъп до обществена информация, която се съдържа в ЕИСПП:	интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване. Цел 2: Няма да бъде осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673.. Цел 3: Няма да бъде създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.	реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване. Цел 2: Ще бъде осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673.. Цел 3: Ще бъде създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.	интереси на Съюза, ще бъдат реализирани на национално ниво предоставените правомощия на Европейската прокуратура да разследва и да осъществява наказателно преследване. Цел 2: Няма да бъде осигурено пълно хармонизиране на националното право с Директива (ЕС) 2018/1673. Цел 3: Няма да бъде създадена правна уредба и по отношение на правото на достъп до обществена информация на субектите по чл. 4 ЗДОИ относно информацията, която се съдържа в създадената ЕИСПП и има обществен характер по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ.
---	--	--	---

Ефикасност	-	+/-	-
Съгласуваност	Не. Значителен компромис.	Да. Ограничен компромис.	Не. Значителен компромис
Риск за прилагане	Да	Ограничен риск	Да

При избрания Вариант за действие 1 „Приемане на предложения проект на акт“, който изпълнява най – ефективно поставените цели, вероятността въздействието да се прояви е висока:

Вероятност въздействието да се прояви – Вариант 1	Да осигури прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939;	Напълно да хармонизира националното право с Директива (ЕС) 2018/1673;	Да осигури достъп до обществена информация, която се съдържа в ЕИСП:
Ниска			
Средна			
Висока	X	X	X

Положителните въздействия са валидни за всички заинтересовани страни.

7. Потенциални рискове:

Не се идентифицират потенциални рискове при реализирането на Вариант 1 – приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не

9. Създават ли се нови регистри?

Не

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- ☐ Актът засяга пряко МСП
- ☐ Актът не засяга МСП
- ☒ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- ☐ Да
- ☒ Не

12. Обществени консултации:

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове законопроектът, мотивите към него, частичната предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на правосъдието за становища и предложения. На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществени консултации е 14 дни. Причините за това са следните:

Съобразно чл.120 от Регламент (ЕС) 2017/1939, актът влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз. Европейската прокуратура поема поверените ѝ с Регламента функции по разследване и наказателно преследване на дата, която се определя с решение на Европейската комисия (ЕК) по предложение на европейския главен прокурор след създаването на Европейската прокуратура.

Датата, която Комисията определя, е не по-рано от три години след датата на влизане в сила на Регламента. За държавите членки, които участват в засиленото сътрудничество, включително за България, Регламентът се прилага считано от датата, посочена в това решение.

С оглед на горното и предвид обстоятелството, че Регламентът е публикуван в Официален вестник на Европейския съюз на 31.10.2017, съответно е влязъл в сила на 20.11.2017 г., най-ранната дата, която Европейската комисия може да определи за стартиране на функциите на Европейската прокуратура е 20.11.2020 г.

Институционализирането на Европейската прокуратура е приоритет както за държавите-членки, участващи в засиленото сътрудничество, така и за ЕК, като понастоящем е извършена съществена част от дейностите по изграждането на службата с цел тя да започне да функционира през месец ноември т.г. Комисията периодично предоставя информация относно актуалното състояние по изграждането на Европейската прокуратура, като до момента не е уведомявала за необходимост от отлагане на старта на дейността ѝ. Това налага в спешен порядък България да приеме законодателните мерки, които да осигурят прилагането на Регламента.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

С предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ЗИД на НПК) се въвеждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ, L 283/1 от 31 октомври 2017 г.) (Регламент (ЕС) 2017/1939).

Част от законодателните предложения целят пълното транспониране на Директива (ЕС) 2018/1673.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата:

24. IX. 2020 г.

Подпис:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изм. № 03-00-190/20/

СПРАВКА

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („Конвенцията“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“), съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

Във връзка с проект на Закон изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че **предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Конвенцията и практиката на ЕСПЧ.**

9.10.2020 г.

X

Милена Коцева
Директор на дирекция ППРБЕСПЧ
Signed by: Milena Lyubomirova Kotseva

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 03-00-190/20/

/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („Конвенцията“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“), съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

Във връзка с проект на Закон изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс ("ЗИД на НПК") и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че **предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Конвенцията и практиката на ЕСПЧ и прави следните бележки.**

1. Предложени промени в чл. 213 от НПК

Чл. 42, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2017/1939 гласи, че „*Процесуални актове на Европейската прокуратура, които имат за цел да породят правни последици спрямо трети лица, подлежат на контрол от компетентните национални съдилища в съответствие с изискванията и процедурите, предвидени в националното право.*“ От една страна изглежда този текст въвежда изискване за държавите членки да осигурят съдебен контрол върху актовете, пораждащи правни последици за трети лица. От друга страна европейските делегирани прокурори в България ще имат всички правомощия, предвидени в националното законодателство, включително и правото да извършват предварителни проверки съгласно чл. 145 от ЗСВ. Тези проверки които могат да приключат както с постановление за образуване, така и с отказ да се образува досъдебно производство. Съгласно НПК отказите за образуване на досъдебно производство по чл. 213 от НПК не подлежат на съдебен контрол, а само на институционален. Те обаче биха могли да породят правни последици за трети лица. С предлаганите изменения на чл. 213 от НПК актовете на европейските прокурори са изключени от вътрешноинстанционния контрол, осъществяван от висшестоящия прокурор, но от друга страна не се въвежда механизъм за съдебен контрол върху тях.

Изглежда подходящо да се извърши задълбочен анализ и тълкуване на чл. 42 и §§ 87-88 от Преамбюла на Регламента в рамките на общите принципи на правото на ЕС, с които да се отговори на въпроса необходимо ли е въвеждането на съдебен контрол в този случай.

Информираме, че проблемът с липсата на съдебен контрол на постановленията за отказ за образуване на досъдебно производство е поставен и във връзка с поредица решения на ЕСПЧ, обединени в групата дела „Великова“, по които обаче е намерено нарушение на правото на ефективно разследване по отношение на престъпления срещу личността, а не по отношение на финансови такива.

2. Предложени промени в чл. 396 НПК

Предложената нова ал. 3 урежда подсъдност, която вече уредена в чл. 411а, ал. 4 от НПК. Този текст упоменава, че всички дела от компетентност на Европейската прокуратура са подсъдни на Специализирания наказателен съд. Освен това ал. 7 от чл. 411а вече урежда въпроса с конкуренцията на подсъдност между СНС и военните съдилища. С оглед горното, считаме за по-удачна юридическа техника, вместо да се въвежда нова ал. 3 в чл. 396, да бъде пизменена ал. 7 на чл. 411а, която в новия си вариант да гласи следното:

„(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 19 от 2012 г., в сила от 06.03.2012 г.) Когато едно дело е подсъдно на специализирания наказателен съд и на военния съд, то се гледа от военния съд, освен когато делото е от компетентност на Европейската прокуратура.“

Информираме, че в решението си по делото „Мустафа срещу България“ (жалба № 1230/17, решение от 28 ноември 2019 г.), ЕСПЧ намира нарушение по чл. 6 § 1 (право на справедлив съдебен процес пред независим и безпристрастен съд) от Конвенцията във връзка с осъждането на жалбоподателя, който е гражданско лице, от военен съд. Общите мерки по изпълнението на това решение налагат законодателни промени в чл. 396 и чл. 411а, ал. 7 от НПК. В разпоредбата на чл. 396, ал. 2 следва да се въведе изричното уточнение, че престъпленията, в осъществяването на които са участвали и граждански лица, ще са подсъдни на военен съд, само ако са насочени срещу въоръжените сили на страната или срещу тяхно имущество. За всички останали престъпления гражданските лица следва да попадат под юрисдикцията на общите съдилища. Горната информация беше предоставена от Министерство на правосъдието и на Комисията по правни въпроси на Народното събрание във връзка с проект на ЗИД на НПК, сигнатура 054-01-52, с писмо наш изх. № 99-00-42/17/17.07.2020 г.

 Unverified

X

Милена Коцева
Директор на дирекция ППРБЕСПЧ
Signed by: Milena Lyubomirova Kotseva

Таблица на съответствието на българското законодателство с Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред¹

Член 1 - Предмет и обхват		
(1) С настоящата директива се установяват минимални правила относно определянето на престъпленията и на санкциите в областта на изпирането на пари.		Не подлежи на въвеждане.
(2) Настоящата директива не се прилага за изпирането на пари относно имущество, придобито от престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, което е предмет на специални правила, предвидени в Директива (ЕС) 2017/1371.		Не подлежи на въвеждане.
Член 2 Определяния		
За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:	Наказателен кодекс ²	Пълно съответствие.
1) „престъпна дейност“ означава всяка форма на престъпно участие в извършването на всяко престъпление, което съгласно националното законодателство се наказва с лишаване от свобода	Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева.	

¹ OJ L 284, 12.11.2018, р. 22-30;

² Наказателен кодекс (Обн., ДВ, бр. 26 от 2.04.1968 г., в сила от 1.05.1968 г., последно изм. и доп., бр. 23 от 14.03.2020 г., бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 24.03.2020 г.);

или по отношение на което се прилага мярка, изискваща задържане за максимален срок повече от една година или — по отношение на държавите членки, в чиито правни системи има минимален праг на наказанието за престъпления — всяко престъпление, наказуемо с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за минимален срок повече от шест месеца. Във всеки случай престъпленията в рамките на следните категории се считат за престъпна дейност:	(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва, преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имуществото, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественонеопасно деяние.
а) участие в организирана престъпна група и рекет, включително всяко престъпление, посочено в Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета;	Наказателен кодекс В чл. 93, т.20 от НК определение за организирана престъпна група: „Организирана престъпна група“ е структурирано трайно сдружение на три или повече лица с цел да вършат съгласувано в страната или чужбина престъпления, за които е предвидено наказание лишаване от свобода повече от три години. Сдружението е структурирано и без наличие на формално разпределение на функциите между участниците, продължителност на участието или развитата структура“; Чл. 321. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Който образува или ръководи организирана престъпна група, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години. (2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Който участва в такава група, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 21 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г., доп., бр. 27 от 2009 г., изм. и доп., бр. 26 от 2010 г.) Когато групата е въоръжена или създадена с користна цел или с цел да върши престъпления по чл. 142, чл. 142а, чл. 143а, чл. 243, 244, 253, 280, 337, чл. 339, ал. 1 - 4, чл. 354а, ал. 1 и 2 и чл. 354б, ал. 1 - 4 или в нея участва

	длъжностно лице, наказанието е: 1. по ал. 1 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години; 2. по ал. 2 - лишаване от свобода от три до десет години. (4) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Не се наказва участник в групата, ако доброволно се предаде на органите на властта и разкрие всичко, което му е известно за групата, преди да е извършено от него или от нея престъпление. (5) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Участник в групата, който доброволно се предаде на органите на властта, разкрие всичко, което му е известно за групата и по този начин съществено улесни разкриването и доказването на извършени от нея престъпления, се наказва при условията на чл. 55. (6) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Който се стовори с едно или повече лица да върши в страната или чужбина престъпления, за които е предвидено наказание лишаване от свобода повече от три години и чрез които се цели да се набави имотна облага или да се упражни противозаконно влияние върху дейността на орган на властта или местното самоуправление, се наказва с лишаване от свобода до шест години. Чл. 321а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) (1) Който участва в ръководството на организация или група, която чрез използване сила или внушаване на страх сключва сделки или извлича облаги, се наказва с лишаване от свобода от три до осем години. (2) Който участва в такава организация или група, се наказва с лишаване от свобода до пет години. (3) Придобитото от организацията, от групата или от участниците в тях имущество от тази дейност се отнема в полза на държавата, ако лицата, от които е придобито, или техните наследници са неизвестни. (4) В случаите по предходните алинеи се прилага разпоредбата на чл. 321, ал. 4 и 5.
б) тероризъм, включително всяко престъпление, посочено в Директива (ЕС) 2017/541 на ЕП и на Съвета;	Наказателен кодекс Чл. 108а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп. - ДВ, бр. 74 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Който с цел да създаде смут и страх в населението или да заплаши, или да принуди орган на властта, представител на

	обществеността или представител на чужда държава или на международна организация да извърши или да пропусне нещо, извърши престъпление по чл. 115, чл. 128, чл. 142, чл. 142а, ал. 3, т. 2, чл. 143, чл. 143а, чл. 144, ал. 2, чл. 170, ал. 3, чл. 216, ал. 1 и 5, чл. 319г - 319г, чл. 326, чл. 330, чл. 333, чл. 334, чл. 336а, чл. 337, чл. 339, чл. 340, чл. 341а, чл. 341б, чл. 341в, чл. 344, чл. 347, ал. 1, чл. 348, чл. 349, чл. 350, чл. 352, ал. 1, 2 и 3, чл. 354, чл. 356, чл. 356з, чл. 356к, чл. 356л и чл. 356м, се наказва за тероризъм с лишаване от свобода от пет до петнадесет години, а когато е причинена смърт - с лишаване от свобода от петнадесет до тридесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. (2) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който по какъвто и да е начин, пряко или косвено събира или предоставя финансови или други средства, като знае или предполага, че те ще бъдат използвани изцяло или частично: 1. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) за извършване на деяние по ал. 1, 3, 4, 6 или 7; 2. от организация или група, която си поставя за цел извършване на деяние по ал. 1 или 3; 3. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) от лице, извършило деяние по ал. 1, 3, 4, 6 или 7, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години. (3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Който набира или обучава отделни лица или групи от хора с цел извършване на престъпление по ал. 1, се наказва с лишаване от свобода от две до десет години. (4) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който се обучава с цел извършване на престъпление по ал. 1, се наказва с лишаване от свобода до осем години. (5) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Деецът по ал. 4 не се наказва, ако доброволно се разкрие на властта, преди да е извършено престъпление по ал. 1. (6) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Български гражданин, който излезе през границата на страната с цел да участва в престъпление по ал. 1 - 4, включително против друга държава, се наказва с лишаване от свобода до десет години. (7) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Наказанието по ал. 6 се налага и на чужденец, който с цел да участва в престъпление по ал. 1 - 4,
--	---

	включително против друга държава, влезе през границата на страната или незаконно пребивава в нея. (8) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Предметът на престъплението по ал. 2 се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, присъжда се неговата равностойност. Чл. 109. (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 1989 г., бр. 92 от 2002 г., бр. 75 от 2006 г.) Който образува или ръководи организация или група, която си поставя за цел да извършва престъпления по тази глава, се наказва с лишаване от свобода до дванадесет години, но не повече от наказанието, предвидено за съответното престъпление. (2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който членува в такава организация или група, се наказва с лишаване от свобода до десет години, но не повече от наказанието, предвидено за съответното престъпление. (3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато организацията или групата си поставя за цел да извършва престъпление по чл. 108а, наказанието е: 1. по ал. 1 - лишаване от свобода от десет до двадесет години; 2. по ал. 2 - лишаване от свобода от две до десет години. Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 1989 г., бр. 92 от 2002 г.) (1) (Предишен текст на чл. 110 - ДВ, бр. 74 от 2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) За приготвяне към престъпление по чл. 95, 96, 99, 106, 107 и чл. 108а, ал. 1, 6 или 7 наказанието е лишаване от свобода до шест години. (2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Чужденец, който на територията на страната се подготвя да извърши в чужбина престъпление по чл. 108а, ал. 1, се наказва с лишаване от свобода до шест години, но не повече от наказанието, предвидено в чл. 108а, ал. 1. Чл. 115. Който умишлено умъртви другото, се наказва за убийство с лишаване от свобода от десет до двадесет години. Чл. 128. (1) Който причини другиму тежка телесна повреда се наказва с лишаване от свобода от три до десет години.
--	--

	(2) Телесната повреда е тежка, ако е причинено: продължително разстройство на съзнанието; постоянна слепота с едното или с двете очи; постоянна глухота; загуба на речта; детеродна неспособност; обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган; загуба на единия бъбрек, слезката или на крило на белия дроб; загуба или осакатяване на крак или ръка; постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота. Чл. 142. (Нов - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., доп. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Който отвлече друго, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години. (2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Наказанието е лишаване от свобода от седем до петнадесет години, когато: 1. деецът е бил въоръжен; 2. деянието е извършено от две или повече лица; 3. (изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) отвлеченото лице е бременна жена или не е навършило 18 години; 4. отвлеченото лице се ползва с международна защита; 5. деянието е извършено по отношение на две или повече лица. 6. (нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) деянието е извършено от лице, което се занимава с охранителна дейност, от служител в организация, която извършва охранителна или застрахователна дейност, от лице, което действа по поръчка на такава организация или се представя, че действа по такава поръчка, от лице от състава на Министерството на вътрешните работи или лице, което се представя за такова; 7. (нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) отвлечането е с користна цел или с цел лицето да бъде изведено извън границите на страната; 8. (нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) деянието е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организация или група по чл. 321а или организирана престъпна група. (3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години или доживотен затвор, както и конфискация на част или цялото имущество на виновния, когато: 1. деянието е извършено повторно или представлява опасен рецидив;
--	---

	2. от деянието са настъпили значителни вредни последици; 3. към отвлеченото лице е проявена особена жестокост; 4. деянието е извършено по особено мъчителен или опасен за здравето на отвлечения начин; 5. освобождаването на отвлечения е поставено в зависимост от изпълнение на определено условие от страна на трето лице. (4) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) (5) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) За приготвяне, подбуждане или сдружаване с цел извършване на престъпление по този член наказанието е лишаване от свобода от една до шест години. (6) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) В случаите по ал. 1 - 5 деецът се наказва при условията на чл. 55, ако доброволно се предаде на органите на властта, разкрие всичко, което му е известно за извършените престъпления, и по този начин съществено улесни разкриването и доказването на престъпленията. Чл. 142а. (Предишен чл. 142 - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 26 от 2010 г.) Който противозаконно лиши някого от свобода, се наказва с лишаване от свобода до шест години. (2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 26 от 2010 г.) Ако деянието е извършено от длъжностно лице или от представител на обществеността в нарушение на службата или функцията му, или от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години. (3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено по отношение на: 2. лице, ползващо се с международна защита, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години. Чл. 143. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Предишен текст на чл. 143 - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Който принуди друго да извърши, да пропусне или да претърпи нещо, противно на волята му, като употреби за това сила, заплашване или злоупотреби с властта си, се наказва с лишаване от свобода до шест години. (2) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Ако деянието е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, наказанието е лишаване от свобода от три до
--	---

	десет години. (3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. и доп., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., доп., бр. 43 от 2005 г., изм., бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато принудата се упражнява по отношение на съдия, прокурор, следовател, полицейски орган, разследващ полицай, държавен съдебен изпълнител, частен съдебен изпълнител и помощник частен съдебен изпълнител, както и на митнически служител, на орган по приходите, на служител от Изпълнителната агенция по горите или на служител на Министерството на околната среда и водите, осъществяващ контролна дейност при или по повод изпълнение на службата или на функцията му, наказанието е: 1. в случаите по ал. 1 - лишаване от свобода от две до осем години; 2. в случаите по ал. 2 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години. Чл. 143а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 1985 г.) (1) Който задържи някого като заложник, чието освобождаване поставя в зависимост от изпълнението на определено условие от страна на държавата, на държавна или обществена организация или на трето лице, се наказва с лишаване от свобода от една до осем години. (2) Когато в случаите по предходната алинея деецът заплашва, че ако поставеното от него условие не бъде изпълнено, ще причини смърт или тежка или средна телесна повреда на задържания, наказанието е лишаване от свобода от две до десет години. (3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Ако деянието по предходните алинеи е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, наказанието е: 1. по ал. 1 - лишаване от свобода от две до десет години; 2. по ал. 2 - лишаване от свобода от пет до дванадесет години. Чл. 144. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 26 от 2010 г.) Който се заклане на другото с престъпление против неговата личност или имот или против личността или имота на неговите близки и това заклане би могло да възбуди основателен страх за осъществяването му, се наказва с лишаване от свобода до три години. (2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 26 от 2010 г.) За закана спрямо длъжностно лице или
--	---

	представител на обществеността при или по повод изпълнение на службата или функцията му, или спрямо лице, ползващо се с международна защита, наказанието е лишаване от свобода до пет години. (3) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г., по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 26 от 2010 г.) Ако децът се е закачил с убийство или деянието е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, наказанието е лишаване от свобода до шест години. Чл. 170. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) (1) Който влезе в чуждо жилище, като употреби за това сила, заплашване, хитрост, ловкост, злоупотреба с власт или специални технически средства, се наказва с лишаване от свобода до три години или с пробация до шест месеца. (2) Ако деянието по предходната алинея е извършено нощем или от въоръжено лице, или от две или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години. (3) Ако деянията по предходните алинеи са насочени срещу жилище, превозно средство или служебно помещение на лице, което се ползва с международна защита, наказанието е: по ал. 1 - лишаване от свобода от една до пет години, а по ал. 2 - лишаване от свобода от две до осем години. Чл.195. (1) За кражба наказанието е лишаване от свобода от една до десет години: 11. (нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) ако кражбата е с цел набавяне на средства за извършване на престъпление по чл. 108а, ал. 1, 2, 6 или 7. Чл. 216. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Който унищожи или повреди противозаконно чужда движима или недвижима вещ, се наказва с лишаване от свобода до пет години. (5) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Ако са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици или ако деянието е извършено
--	--

от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, или ако деянието е свързано с унищожаване или повреждане на елементи от далекосъобщителната мрежа, наказанието е лишаване от свобода до десет години, като съдът може да постанови и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7.

Чл. 308 (3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Наказанието е лишаване от свобода до десет години, когато:

1. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) деянието по ал. 1 е с цел улесняване извършването на престъпление по чл. 108а, ал. 1, 2, 6 или 7;

Чл. 319б. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Който неправомерно добави, копира, използва, промени, пренесе, изтрие, повреди, влоши, скрие, унищожи компютърни данни в информационна система или спре достъпа до такива данни, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако с деянието по ал. 1 са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева.

(3) Ако деянието по ал. 1 е извършено с цел имотна облага, наказанието е лишаване от свобода от една до три години и глоба до пет хиляди лева.

(4) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е извършено чрез компютърна програма, парола, код за достъп или други данни за достъп до информационна система или до част от нея, предназначени да засегнат повече от една информационна система, и са настъпили последиците по ал. 2, наказанието е лишаване от свобода от една до четири години и глоба до шест хиляди лева.

(5) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Наказанието е лишаване от свобода от пет до осем години и глоба до десет хиляди лева, когато деянието по ал.

1:

1. е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

2. е извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура.

	Чл. 319в. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Който извърши деяние по чл. 319б по отношение на данни, които се дават по силата на закон, по електронен път или на електронен или друг носител, се наказва с лишаване от свобода до три години и с глоба до три хиляди лева. (2) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е с цел да се осуети изпълнение на задължение, наказанието е лишаване от свобода от една до три години и глоба до пет хиляди лева. Чл. 319г. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм. и доп., бр. 101 от 2017 г.) Който въведе компютърен вирус в информационна система или компютърна мрежа, се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който въведе друга компютърна програма, която е предназначена за нарушаване на дейността на информационна система или компютърна мрежа или за узнаване, заличаване, изтриване, изменение или копиране на компютърни данни без разрешение, когато такава се изисква, доколкото извършеното не съставлява по-тежко престъпление. (3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Ако от деянието по ал. 1 и 2 са настъпили значителни вреди или е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода до пет години и глоба до три хиляди лева. Чл. 320. (1) (Предишен текст на чл. 320 - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Който явно подбужда към извършване на престъпление чрез проповед пред множество хора, чрез разпространяване на печатни произведения или по друг подобен начин, се наказва с лишаване от свобода до три години, но не с по-тежко наказание от това, предвидено за самото престъпление. (2) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) Наказанието за явно подбуждане към извършване на престъпление по чл. 108а, ал. 1, 2 - 4, 6 или 7 е лишаване от свобода от две до десет години.
--	---

	Чл. 320а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 1985 г., изм. и доп., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г. по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 101 от 2017 г.) Който се закани да извърши престъпление по чл. 108а, ал. 1 - 4, 6 или 7, чл. 330, чл. 333, чл. 334, чл. 336а, чл. 340, чл. 341а, чл. 341б, чл. 341в, чл. 342, ал. 3, чл. 344, чл. 349, чл. 350, чл. 352, ал. 1, чл. 356е, чл. 356к, чл. 356л или чл. 356м и това заканване би могло да предизвика основателно опасение за осъществяването му, се наказва с лишаване от свобода до две години. Чл. 326. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г. по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., предишен текст на чл. 326, бр. 26 от 2010 г.) Който предава по радио, телефон или по друг начин неверни повиквания или заблуждаващи знаци за помощ, злоупотрека или тревога, се наказва с лишаване от свобода до две години. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Ако от деянието по ал. 1 са настъпили значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода до пет години и глоба от петстотин до две хиляди лева. Чл. 330. (1) Който запали сграда, инвентар, стоки, земеделски или други произведения, гора, машини, рудник или друго имущество със значителна стойност, се наказва за палеж с лишаване от свобода от една до осем години. (2) Наказанието е лишаване от свобода от три до десет години: 1. ако пожарът е представлявал опасност за живота на някого; 2. ако е имало опасност той да се разпростре и върху други имоти, като посочените по-горе; 3. ако запаленото имущество има историческа, научна или художествена стойност или ако в запаленото помещение се нахванат предмети, които имат историческа, научна или художествена стойност; 4. (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) ако палежът е извършен от лице, което действа по поръчение или в изгълнение на решение на организация или група по чл. 321а или организирана престъпна група; 5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) ако запалената гора или друго
--	--

	имущество със значителна стойност се намира в защитена територия. (3) Ако в случаите по предходната алинея са последвали значителни вреди, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години, а ако е последвала смърт за някого, когато деецът не е искал и не е донускал това, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години. Чл. 333. Когато обектите по чл. 330 са повредени или унищожени чрез взрив, налагат се съответно предвидените в този член наказания. Чл. 334. (1) Който причини наводнение и с това изложи на опасност живота или имота на другите, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години. (2) Ако в този случай са последвали значителни вреди, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години, а ако е последвала смърт за някого, когато деецът не е искал и не е донускал това, наказанието е лишаване от свобода от десет до петнадесет години. Чл. 336а. (Нов – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) (1) Който създаде опасност за живота на другите или за причиняване на тежка или на средна телесна повреда, или на значителна имуществена вреда, като в нарушение на установените правила: 1. използва взривно вещество, радиоактивен материал, биологично, химично или ядрено оръжие или друго ядрено съоръжение във въздухоплавателно средство срещу, или на кораб, или на неподвижна платформа, разположена върху континенталния шelf; 2. изпусне, излее, изхвърли или разтоварва от въздухоплавателно средство, от кораб или от неподвижна платформа, разположена върху континенталния шelf, взривно вещество, радиоактивен материал, биологично, химично или ядрено оръжие или друго ядрено съоръжение; 3. изпусне, излее, изхвърли или разтоварва от въздухоплавателно средство, от кораб или от неподвижна платформа, разположена върху континенталния шelf, петрол, втечен природен газ, опасно или вредно вещество, извън случаите по т. 2; 4. използва въздухоплавателно средство или кораб, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години.
--	---

	(2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който противозаконно превозва на въздухоплавателно средство или на кораб оръжие, опасно вещество, материал, информационна технология или друг предмет, предвиден в международен договор, влязъл в сила за Република България. (3) Когато с деяние по ал. 1 и 2 е причинена тежка или средна телесна повреда другиму, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години. (4) Когато с деяние по ал. 1 и 2 е причинена смърт другиму, наказанието е лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години или доживотен затвор. (5) В случаите по ал. 1 – 4 съдът налага и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 7. Чл. 337. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 1985 г.) (1) (Предишен текст на чл. 337, изм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм. и доп., бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 47 от 2016 г.) Който произвежда, преработва, видоизменя, ремонтира, разработва, съхранява, търгува, транспортира, внася или изнася взривни вещества, огнестрелни, неогнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия или унищожава касетъчни боеприпаси, противопехотни мини и други изделия по смисъла на Закона за изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване, без да има право за това по закон или без разрешение, издадено от надлежния орган на властта, когато такова се изисква, или извърши това не съгласно даденото му разрешение, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Наказанието е лишаване от свобода от две до осем години, ако деянието е извършено: 1. от длъжностно лице, което се е възползвало от служебното си положение; 2. повторно, в немаловажни случаи. (3) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Когато предметът на престъплението е в големи размери, наказанието е лишаване от свобода от три до десет
--	---

	години. (4) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Когато предметът на престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (5) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) За приготвяне към престъпление по ал. 1 - 4 наказанието е лишаване от свобода до две години. Чл. 339. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 50 от 1995 г., доп., бр. 62 от 1997 г., бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 26 от 2010 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който придобие по какъвто и да е начин, държи или предаде другиму взривни вещества, огнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси за огнестрелни оръжия или пиротехнически изделия, без да има за това надлежно разрешение, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (2) Ако се касае до взривни вещества, огнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси за огнестрелни оръжия или пиротехнически изделия в голямо количество, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години. (3) Който отчужди или предаде взривни вещества, огнестрелно, химическо, биологично или ядрено оръжие или пиротехнически изделия на лице, което няма разрешение за придобиването им, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (4) Наказанието по ал. 3 се налага и на онзи, който отчужди или предаде другиму боеприпаси за огнестрелно оръжие, без последният да има разрешение за носене на съответното огнестрелно оръжие. (5) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което без съответно разрешение прибере намерени взривни вещества, огнестрелно, химическо, биологично или ядрено оръжие, боеприпаси за огнестрелно оръжие или пиротехнически изделия. (6) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2016 г.) Когато предмет на престъплението са касетъчни боеприпаси, противопехотни мини и други изделия по смисъла на Закона за изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване, наказанието е: 1. в случаите по ал. 1 - лишаване от свобода от три до десет години;
--	--

	2. в случаите по ал. 2 – лишаване от свобода от пет до дванадесет години; 3. в случаите по ал. 3, 4 и 5 – лишаване от свобода от три до десет години. Чл. 340. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г.) Който повреди подвижен железопътен състав или железен път, въздухоплавателно средство, автомобил, електротранспортно средство (тролейбус, трамвай и други такива, предназначени за масов превоз) или съоръжения, или принадлежности към тях, тунел, мост или подпорна стена по пътищата, или повреди или допусне да се повреди, заседне или потъне кораб и с това създаде опасност за живота на другиго или за значително повреждане на чужд имот, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г.) Който разруши въздухоплавателно средство, намиращо се в експлоатация, или му причини повреда, която го прави негодно за полет или е от естество да застраши сигурността му в полет, се наказва с лишаване от свобода от пет до двадесет години. (3) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) С наказанието по ал. 2 се наказва и онзи, който разруши кораб или причини повреда на кораба или на неговия товар, която е от естество да застраши безопасността на кораба при плаване, или разруши неподвижна платформа, включително когато е разположена върху континенталния шelf, или и причини повреда, която е от естество да застраши нейната сигурност. (4) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) С наказанието по ал. 2 се наказва и онзи, който чрез използване на устройство, вещество или оръжие разруши или причини значителни имуществени вреди на съоръженията на летище или на намиращо се на територията му въздухоплавателно средство, което не е в експлоатация, или прекъсне дейността на службите на летището, като това застраши или е от естество да застраши сигурността на летището. (5) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако в случаите по предходните алинеи е последвала: а) средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години; б) (доп. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) смърт за
--	--

	едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последиците по буква "а", наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замаяна. Чл. 341а. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г.) (1) Който постави във въздухоплавателно средство устройство или вещество, което може да го разруши или да му причини повреда, която го прави негодно за полет или създава опасност за сигурността му в полет, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години. (2) Който застраши сигурността на въздухоплавателно средство в полет, като: а) разруши или повреди инсталация или съоръжение за ръководство на въздухоплаването; б) съобщи информация или даде сигнал, за който знае, че са лъжливи, постави лъжлив знак или премахне или премести знак, предназначен за обезпечаване сигурността на движението, се наказва с лишаване от свобода от три до петнадесет години. (3) Който извърши насилie спрямо лице, намиращо се на борда на въздухоплавателно средство в полет, ако деянието е от естество да застраши сигурността на това въздухоплавателно средство и не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от пет до десет години. (4) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) С наказанието по ал. 3 се наказва и онзи, който чрез използване на устройство, вещество или оръжие извърши насилie спрямо лице, намиращо се на територията на летище, ако деянието е от естество да застраши здравето или живота на околните и не съставлява по-тежко престъпление. (5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Когато в случаите по предходните алинеи е последвала средна или тежка телесна повреда или смърт на едно или повече лица, налагат се съответно предвидените в чл. 340, ал. 5 наказания. (6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост и са настъпили последици по чл. 341, налагат се съответно предвидените в този член наказания.
--	---

	Чл. 341б. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Който незаконно завладее въздухоплавателно средство, намиращо се на земята или в полет, или кораб, намиращ се в морските пространия или във вътрешните водни пътища на Република България или в откритото море, или на неподвижна платформа, разположена върху континенталния шelf, или установи контрол върху такива средства, се наказва с лишаване от свобода до десет години. (2) Ако деянието по предходната алинея е извършено със сила или заплашване, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години. (3) Ако от деянието по предходните алинеи е последвала: а) (доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) значителна повреда на въздухоплавателното средство, на кораба или на платформата; б) средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последиците по предходната буква; в) смърт на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последиците по букви "а" и "б", (изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.) наказанието е: по букви "а" и "б" - лишаване от свобода от пет до петнадесет години, а по буква "в" - лишаване от свобода от десет до двадесет години или доживотен затвор без замяна, като съдът може да постанови и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 - 10. Чл. 341в. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г., отг., бр. 41 от 1985 г., нов, бр. 101 от 2017 г.) (1) Който постави на кораб, намиращ се в изключителната икономическа зона на Република България или в откритото море, устройство или вещество, което може да го разруши или повреди или да повреди товара на кораба, ако деянието е от естество да застраши безопасното плаване на кораба, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години. (2) С наказанието по ал. 1 се наказва и онзи, който постави на неподвижна платформа, разположена на континенталния шelf, устройство или вещество, което може да я разруши или е от естество да застраши сигурността ѝ. (3) Който застраши безопасното плаване на кораб, като:
--	--

	1. разруши, повреди или наруши работата на морски или речни навигационни съоръжения; 2. съобщи информация или даде сигнал, за които знае, че са лъжливи, постави лъжлив знак или премахне, или премести знак, предназначен за обезпечаване безопасността на движението, се наказва с лишаване от свобода от три до петнадесет години. (4) Който извърши насилие спрямо лице, намиращо се на борда на кораб, ако деянието е от естество да застраши безопасното плаване на кораба и не съставлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от пет до десет години. (5) С наказанието по ал. 4 се наказва и онзи, който извърши насилие спрямо лице, намиращо се на борда на неподвижна платформа, разположена на континенталния шelf, ако деянието е от естество да застраши сигурността на платформата и не съставлява по-тежко престъпление. (6) Ако в случаите по ал. 1 – 5 е последвала: 1. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години; 2. смърт на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. (7) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост и са настъпили: 1. значителни имуществени вреди; 2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последици по т. 1; 3. смърт на едно или повече лица независимо от това, дали са настъпили последици по т. 1 и 2, наказанието е: по т. 1 – лишаване от свобода от пет до десет години; по т. 2 – лишаване от свобода от осем до петнадесет години; по т. 3 – лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. Чл. 344. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 74 от 2015 г.) Който премахне или премести знак или сигнал, предназначен за обезпечаване
--	--

сигурността на движението на железопътния и водния транспорт и електротранспорта, постави такъв лъжлив знак или даде лъжлив сигнал и с това изложи на опасност живота или имота на някого, се наказва с лишаване от свобода от една до седем години.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 74 от 2015 г.) За деянието по ал. 1, засягащо знаци на автомобилния транспорт, наказанието е лишаване от свобода до две години или глоба от хиляда до пет хиляди лева.

Чл. 347. (1) Който повреди телеграфна, телефонна или телеписна уредба или линия, телевизионна или радиоуредба или електрификационна уредба или линия и с това прекъсне или попречи на съобщенията, се наказва с лишаване от свобода до пет години.

Чл. 348. (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Който:

а) построи, държи или ползува радиосредство, което излъчва в етера, без да има писмено разрешение за това;

б) използва радиосредство, което излъчва в етера, без предварително да го е регистрирал с пълни установъчни данни или го използва за цели, непозволени по даденото му разрешение;

в) без предварително писмено разрешение самоволно измени регистрираните данни на радиосредството, което излъчва в етера;

г) пречи или смущава действието на радиосъобщителна, радиоразпръсквателна, телевизионна или радиорелейна станция или радиотранслационна централа, се наказва с лишаване от свобода до пет години и глоба от сто до триста лева, като радиосредството се отнема в полза на държавата.

Чл. 349. (1) Който умишлено тури или примеси опасен за живота или здравето предмет в кладенец, извор, водопровод или в друго приспособление, предназначено за общо ползуване, откъдето или с което се черпи вода за пиене, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм., бр. 153 от 1998 г.) Ако от деянието е последвала тежка телесна повреда, наказанието е лишаване от свобода

	от три до десет години, а ако е последвала смърт, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. (3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 1985 г.) Съобразно различията по предходните алинеи се наказва и онзи, който с цел да зарази хора разпространи причинители на епидемично заболяване. Чл. 350. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) (1) Който изготви храни или питиета, предназначени за общо ползване, по такъв начин, че в тях се създават или попадат опасни за здравето вещества, както и онзи, който продава, предлага за продан или по друг начин тури в обръщение такива храни или питиета, се наказва с лишаване от свобода до пет години. (2) Който наруши правила, уреждащи добива, производството, преработката, съхранението или търговията с животни, суровини, храни или питиета, предназначени за общо ползване, и с това изложи на опасност здравето или живота на другото, се наказва с лишаване от свобода до три години. (3) Ако от деянието по ал. 1 и 2 е последвала средна телесна повреда за другото - наказанието е лишаване от свобода до шест години, ако е последвала тежка телесна повреда за другото - лишаване от свобода от една до осем години, а ако е последвала смърт - лишаване от свобода от три до петнадесет години. Чл. 352. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Който замърсява или допуска да се замърсят почвата, въздухът, водни течения, басейни, подземни води, териториалните или вътрешните морски води или морски води в зони, определени с международно съглашение, в което участва Република България, и с това ги направи опасни за хора или животни и растения или негодни за използването им за културно-битови, здравни, земеделски и други стопански цели, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от пет хиляди до тридесет хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Същото наказание се налага и на длъжностно лице, което е допуснало при проектиране, строителство или експлоатация на отводнителни или напонтелни системи да не се вземат
--	--

	необходимите мерки, за да се предотврати опасно замърсяване на водолаините зони за питейно водоснабдяване или покачването нивото на подземните води в населените и курортните места. (3) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато с деянията по ал. 1 или 2 са причинени: 1. смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева; 2. немаловажни вреди на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. Чл. 354. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който без надлежно разрешение произведе, придобие, държи, отчужди или предаде другиму силно действащо или отровно вещество, което не е наркотично вещество, поставено под разрешителен режим, се наказва с лишаване от свобода до две години или с глоба от сто до триста лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., бр. 75 от 2006 г.) Ако престъплението по ал. 1 се извършва системно, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба от сто до триста лева. (3) Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата. (4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) Който наруши правила, установени за производство, придобиване, пазене, отчитане, отпускане, превозване или пренасяне на вещества по ал. 1, се наказва с лишаване от свобода до две години или с пробация или с глоба от сто до триста лева. Чл. 356л. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) (1) Който противозаконно извърши действие, насочено срещу ядрено съоръжение или представляващо намеса в дейността на ядрено съоръжение, като цели или допуска, че може да последва смърт, тежка или средна телесна повреда, значителни имуществени вреди или вреда за околната среда, чрез излагане на радиоактивно лъчение или изхвърляне на радиоактивни вещества, се наказва с лишаване от свобода до пет години.
--	--

	(2) Ако с деянието по ал. 1 са причинени: 1. значителни имуществени вреди или вреда за околната среда, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години; 2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица със или без последиците по т. 1, наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години; 3. смърт на едно или повече лица със или без последиците по т. 1, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор без замяна. (3) Когато с деяние по ал. 2 по непредпазливост са причинени: 1. значителни имуществени вреди или вреда за околната среда; 2. средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица със или без последиците по т. 1; 3. смърт на едно или повече лица със или без последиците по т. 1 и 2, наказанието е: по т. 1 – лишаване от свобода до пет години; по т. 2 – лишаване от свобода до осем години; по т. 3 – лишаване от свобода от три до петнадесет години. Чл. 356е. (1) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Който унищожи или повреди ядрено съоръжение, ядрен материал или източник на йонизиращи лъчения и с това създаде опасност за живота или за здравето на другиги, за увреждане на околната среда или за настъпване на значителни имуществени вреди, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (2) Ако в случаите по предходната алинея е последвала: а) (нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) вреда за околната среда или значителна имуществена вреда, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години; б) (предишна буква "а" - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години; в) (доп. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм., бр. 153 от 1998 г., предишна буква "б", бр. 101 от 2017 г.) смърт на едно или повече лица със или без последиците по буква "а", наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.
--	---

	Чл. 356з. (1) Който наруши правилата за ядрената или радиационната безопасност, като допуска, че може да последва телесна повреда или смърт на другото, се наказва с лишаване от свобода до три години. (2) Който наруши правилата за ядрената или радиационната безопасност и умишлено причини значителни имуществени вреди, телесна повреда или смърт на другото, се наказва: а) при причиняване на значителни имуществени вреди - с лишаване от свобода от пет до петнадесет години; б) при причиняване на средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица със или без последиците по буква "а" - с лишаване от свобода от пет до двадесет години; в) (доп. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм., бр. 153 от 1998 г.) при причиняване на смърт на едно или повече лица със или без последиците по букви "а" и "б" - с лишаване от свобода от десет до двадесет години, доживотен затвор или с доживотен затвор без замяна. Чл. 356к. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Който без надлежно разрешение произвежда, обработва, видоизменя, обезврежда, получава, придобие по какъвто и да е начин, държи, използва, разпръсква, унищожава, погребва, превозва, пренася, премества, изпраща или предава другиму ядрен материал или източници на йонизиращи лъчения или компоненти за тях, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (2) Ако в случаите по ал. 1 е последвала: 1. (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) опасност от причиняване на вреда на околната среда или на значителни имуществени вреди, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години; 2. (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) вреда за околната среда или значителни имуществени вреди, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години; 3. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) опасност за живота или здравето на другото, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години;
--	---

	4. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, когато деецът не е искал и не е допускар това, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години; 5. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) смърт на едно или повече лица, когато деецът не е искал и не е допускар това, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева. (3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до три години.	
в) трафик на хора и контрабанда на мигранти, включително всяко от престъпленията, посочени в Директива 2011/36/ЕС (2) и Рамково решение 2002/946/ПВР на Съвета (3);	Чл. 159а. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 84 от 2013 г.) Който набира, транспортира, укрива или приема отделни лица или групи от хора с цел да бъдат използвани за развратни действия, за принудителен труд или за просяка, за отнемане на телесен орган, тъкан, клетка или телесна течност или за да бъдат държани в принудително подчинение независимо от съгласието им, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години и глоба от три хиляди до дванадесет хиляди лева. (2) Когато деянието по ал. 1 е извършено: 1. спрямо лице, ненавършило осемнадесет години; 2. чрез използване на принуда или чрез въвеждане на лице в заблуждение; 3. чрез отвлечане или противозаконно лишаване от свобода; 4. чрез използване състояние на зависимост; 5. чрез злоупотреба с власт; 6. чрез обещаване, даване или получаване на облаги; 7. (нова - ДВ, бр. 84 от 2013 г.) от длъжностно лице при или по повод изпълнение на службата му; (изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г.) наказанието е лишаване от свобода от три до десет години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева. (3) (Нова - ДВ, бр. 75 от 2006 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено спрямо бременна жена с цел продажба на детето, наказанието е лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от двадесет хиляди до петдесет хиляди лева.	

	Чл. 159б. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г.) Който набира, транспортира, укрива или приема отделни лица или групи от хора и ги преведе през границата на страната с целта по чл. 159а, ал. 1, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева. (2) (Доп. - ДВ, бр. 75 от 2006 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) Ако деянието по ал. 1 е извършено при условията на чл. 159а, ал. 2 и 3, наказанието е лишаване от свобода от пет до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до петдесет хиляди лева. Чл. 159в. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 84 от 2013 г.) Който използва лице, пострадало от трафик на хора, за развратни действия, за принудителен труд или за просяк, за отнемане на телесен орган, тъкан, клетка или телесна течност или за да бъде държано в принудително подчинение независимо от съгласието му, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева. Чл. 159г. (Предишен текст на чл. 159в, изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г.) Когато деянието по чл. 159а - 159в представлява опасен рецидив или е извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева, като съдът може да постанови и конфискация на част или на цялото имущество на дееца.
г) сексуална експлоатация, включително всяко от престъпленията, посочени в Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (4);	Наказателен кодекс Чл. 149. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 89 от 1986 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 1996 г., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши действие с цел да възбуди или удовлетвори полово желание без съвкупление по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, се наказва за блудство с лишаване от свобода от една до шест години. (2) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 1996 г., доп., бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 74 от 2015 г.) За блудство наказанието е лишаване от свобода от две до осем години, когато е извършено: 1. чрез употреба на сила или заплахване; 2. чрез привеждане на пострадалия в безпомощно състояние;

3. чрез използване на безпомощното състояние на пострадалия;
 4. чрез използване на положение на зависимост или надзор;
 5. по отношение на лице, което се занимава с проституция.
- (3) (Изм. - ДВ, бр. 107 от 1996 г., бр. 38 от 2007 г.) Когато деянието по предходните алинеи е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 1996 г.) За блудство наказанието е лишаване от свобода от три до петнадесет години:
1. ако е извършено от две или повече лица;
 2. (отм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., нова, бр. 74 от 2015 г.) ако е извършено по отношение на лице, което не разбира свойството или значението на извършеното;
 3. (отм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г.);
 4. (отм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г.).
- (5) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) За блудство наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години:
1. ако е блудствано с две или повече малолетни лица;
 2. ако е причинена тежка телесна повреда или е последвал опит за самоубийство;
 3. ако представлява опасен рецидив;
 4. (нова - ДВ, бр. 38 от 2007 г.) ако представлява особено тежък случай.
- Чл. 150.** (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 89 от 1986 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 75 от 2006 г.) (1) (Предишен текст на чл. 150, изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 26 от 2010 г.) Който извърши действие с цел да възбуди или удовлетвори полово желание без съвкупление по отношение на лице, навършило 14-годишна възраст, чрез употреба на сила или заплашване, чрез използване на безпомощното му състояние или чрез привеждането му в такова състояние или чрез използване на положение на зависимост или надзор, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който извърши деянието по ал. 1 по отношение на непълнолетно лице, което се занимава с проституция.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 26 от 2010 г., предишна ал. 2, изм., бр. 74 от 2015 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено по

	отношение на лице, което не разбира свойството или значението на извършеното, или деянието представлява особено тежък случай, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години. Чл. 151. (1) (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Който се съвкупя с лице, ненавършило 14-годишна възраст, доколкото извършеното не съставлява престъпление по чл. 152, се наказва с лишаване от свобода от две до шест години. (2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено: 1. чрез използване на положение на зависимост или надзор; 2. по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, което се занимава с проституция; 3. от две или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години. (3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 26 от 2010 г., предишна ал. 2, бр. 74 от 2015 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено с непълнолетно лице чрез използване на положение на зависимост или надзор, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години. (4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 26 от 2010 г., предишна ал. 3, бр. 74 от 2015 г.) Който се съвкупя с лице, навършило 14-годишна възраст, което не разбира свойството или значението на извършеното, се наказва с лишаване от свобода до пет години. Чл. 152. (1) Който се съвкупя с лице от женски пол: 1. лишено от възможност за самоотбрана, и то без негово съгласие; 2. като го принуди към това със сила или заплашване; 3. като го приведе в безпомощно състояние, се наказва за изнасилване с лишаване от свобода от две до осем години. (2) За изнасилване наказанието е лишаване от свобода от три до десет години: 1. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) ако изнасилваната не е навършила осемнадесет години; 2. ако тя е низходяща сродница; 3. (нова - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) ако е извършено повторно. (3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) За изнасилване наказанието е лишаване от свобода от три до петнадесет години:
--	--

	1. ако е извършено от две или повече лица; 2. ако е причинена средна телесна повреда; 3. ако е последвал опит за самоубийство; 4. (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) ако е извършено с цел въвлечане в последващи развратни действия или проституция; 5. (предшна т. 4 - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) ако представлява опасен рецидив. (4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 92 от 2002 г.) За изнасилване наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години: 1. ако изнасилването не е навършила четиринадесет години; 2. ако е причинена тежка телесна повреда; 3. ако е последвало самоубийство; 4. ако представлява особено тежък случай. Чл. 153. (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Който се съвкупил с друго лице, като го принуди към това чрез използване на служебната му или материална зависимост от него, се наказва с лишаване от свобода до три години. Чл. 154а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2009 г.) (1) (Предшен текст на чл. 154а, изм. - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който извърши блудствени действия или съвкупление с непълнолетно лице, което се занимава с проституция, се наказва с лишаване от свобода до три години. (2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно или от две или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години. Чл. 155. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 75 от 2006 г.) Който склонява друго лице към проституция или свожда към блудствени действия или съвкупление, се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба от хиляда до три хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Който предоставя систематически помещение на различни лица за полови сношения или за блудствени действия, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева.
--	---

	(3) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 92 от 2002 г., бр. 75 от 2006 г.) Когато деянието по ал. 1 и 2 са извършени с користна цел, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева. (4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Който склони или принуди друго лице към употреба на наркотични вещества или техни аналози с цел протитиране, съвкупление, блудствени действия или извършване на полово сношение или действия на полово удовлетворение с лице от същия пол, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години и с глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. (5) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., изм., бр. 92 от 2002 г., доп., бр. 75 от 2006 г., изм., бр. 38 от 2007 г.) Когато деянието по ал. 1 - 4 е извършено: 1. от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 2. по отношение на лице, ненавършило 18 години, или невменяем; 3. по отношение на две или повече лица; 4. повторно; 5. при условията на опасен рецидив, наказанието в случаите по ал. 1 и 2 е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева, в случаите по ал. 3 - лишаване от свобода от три до десет години и глоба от десет хиляди до двадесет и пет хиляди лева, а в случаите по ал. 4 - лишаване от свобода от десет до двадесет години и глоба от сто хиляди до триста хиляди лева. (6) (Предшна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 4, бр. 21 от 2000 г., отм., бр. 75 от 2006 г.). (7) (Предшна ал. 4 - ДВ, бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 5, бр. 21 от 2000 г., изм., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г., по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., отм., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.). Чл. 155а. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм. и доп., бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 26 от 2010 г., бр. 74 от 2015 г.) (1) Който чрез информационна или съобщителна технология или по друг начин предоставя или събира информация за лице, ненавършило 18-годишна възраст, за да се
--	--

	установи контакт с него за извършване на блудствено действие, съвкупление, полово сношение, проституция, за създаване на порнографски материал или за участие в порнографско представление, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от пет хиляди до десет хиляди лева. (2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който чрез информационна или съобщителна технология или по друг начин установи контакт с лице, ненавършило 14-годишна възраст, с цел извършване на блудствено действие, съвкупление, полово сношение, за създаване на порнографски материал или за участие в порнографско представление. Чл. 155б. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2009 г., доп., бр. 26 от 2010 г.) (1) (Предишен текст на чл. 155б, изм. - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който склонява лице, ненавършило 14-годишна възраст, да участва или да наблюдава действителни, виртуални или симулирани полови сношения между лица от еднакъв или различен пол или похотливо показване на човешки полови органи, содомия, мастурбация, сексуален садизъм или мазохизъм, се наказва с лишаване от свобода до пет години. (2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено: 1. чрез употреба на сила или заплашване; 2. чрез използване на положение на зависимост или надзор; 3. от две или повече лица, сговорили се предварително; 4. повторно, наказанието е лишаване от свобода от две до десет години. Чл. 155в. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Който чрез употреба на сила или заплашване, или чрез използване на положение на зависимост или надзор склонява непълнолетно лице да участва в действително, виртуално или симулирано блудствено действие, съвкупление, полово сношение, включително содомия, мастурбация, сексуален садизъм или мазохизъм, както и за похотливо показване на човешки полови органи, се наказва с лишаване от свобода до пет години. Чл. 156. (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) (1) (Предишен текст на чл. 156, изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Който отвлече друго лице с цел да бъде предоставено за развратни действия, се наказва с лишаване
--	---

	от свобода от три до десет години и с глоба до хиляда лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от пет до дванадесет години, когато: 1. отвлеченото лице не е навършило 18 години; 2. отвлеченото лице е предоставено за развратни действия, или 3. отвлечането е с цел лицето да бъде предоставено за развратни действия извън границите на страната. (3) (Нова - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева, когато: 1. деянието е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 2. отвлеченото лице е предоставено за развратни действия извън границите на страната; 3. деянието представлява опасен рецидив. Чл. 157. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 75 от 2006 г., изм., бр. 74 от 2015 г.) (1) Който извърши полово сношение или действия на полово удовлетворение с лице от същия пол, като употреби за това сила или заплашване или използва положение на зависимост или надзор, както и с лице, лишено от възможност за самоотбрана, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (2) Когато деянието по ал. 1 е извършено по отношение на непълнолетно лице, което се занимава с проституция, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години. (3) Когато деянието по ал. 1 е извършено по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години. (4) Който извърши полово сношение или действия на полово удовлетворение с лице от същия пол, ненавършило 14-годишна възраст, се наказва с лишаване от свобода от две до шест години. (5) Когато деянието по ал. 4 е извършено по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, което се занимава с проституция, наказанието е от две до осем години.
--	--

	(6) Който извърши полово сношение или действия на полово удовлетворение с лице от същия пол, навършило 14-годишна възраст, което не разбира свойството или значението на извършеното, се наказва с лишаване от свобода от две до шест години. (7) Когато деянието по ал. 1 – 6 представлява особено тежък случай, наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години. Чл. 158. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 74 от 2015 г.). Чл. 158а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 74 от 2015 г.) (1) Който по какъвто и да е начин намира, подпомага или използва лице, ненавършило 18-годишна възраст, или група от такива лица да участва в порнографско представление, се наказва с лишаване от свобода до шест години. (2) Който принуждава лице, ненавършило 18-годишна възраст, или група от такива лица да участва в порнографско представление, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (3) Когато деянието по ал. 1 или 2 е извършено по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години. (4) Когато от деянието е получена имотна облага, наказанието е: 1. в случаите по ал. 1 или 2 – лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева; 2. в случаите по ал. 3 – лишаване от свобода от три до десет години и глоба от двадесет хиляди до петдесет хиляди лева. (5) Който наблюдава порнографско представление, в което участва лице, ненавършило 18-годишна възраст, се наказва с лишаване от свобода до три години. Чл. 158б. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) За престъпление по чл. 149 – 157 или чл. 158а съдът може да наложи и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7. Чл. 159. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г.) Който създава, излага, представя, излъчва, предлага, продава, дава под наем или по друг начин
--	--

	разпространява порнографски материал, се наказва с лишаване от свобода до една година и глоба от хиляда до три хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2007 г., доп., бр. 27 от 2009 г., изм., бр. 74 от 2015 г.) Който разпространява чрез информационна или съобщителна технология или по друг подобен начин порнографски материал, се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба от хиляда до три хиляди лева. (3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г.) Който излага, представя, предлага, продава, дава под наем или по друг начин разпространява порнографски материал на лице, ненавършило 16 години, се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева. (4) (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2006 г., предишна ал. 3, изм., бр. 38 от 2007 г., бр. 74 от 2015 г.) За деянието по ал. 1 - 3 наказанието е лишаване от свобода до шест години и глоба до осем хиляди лева, когато: 1. за създаването на порнографския материал е използвано лице, ненавършило 18-годишна възраст, или лице, което изглежда като такова; 2. за създаването на порнографския материал е използвано лице, което не разбира собственото или значението на извършеното; 3. е извършено от две или повече лица; 4. е извършено повторно. (5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г.) Когато деянието по ал. 1 - 4 е извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба до десет хиляди лева, като съдът може да постанови и конфискация на част или на цялото имущество на дееца. (6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 74 от 2015 г.) Който държи или набавя за себе си или за другото чрез информационна или съобщителна технология или по друг начин порнографски материал, за създаването на който е използвано лице, ненавършило 18 години, или лице, което изглежда като такова, се наказва с лишаване от свобода до една година и с глоба до две хиляди лева. (7) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Наказанието по ал. 6 се налага и на онзи, който чрез информационна или съобщителна технология съзнателно осъществи достъп до порнографски материал, за създаването
--	---

	на който е използвано лице, ненавършило 18-годишна възраст, или лице, което изглежда като такова. (8) (Нова – ДВ, бр. 74 от 2015 г.) В случаите по ал. 1 – 7 съдът може да наложи и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7. (9) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 38 от 2007 г., предишна ал. 7, бр. 74 от 2015 г.) Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а ако лицсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност. Чл. 188. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2015 г.) (1) Който склонява лице, ненавършило 18-годишна възраст, към извършване на престъпление чрез принуда или чрез използване на положение на зависимост или надзор, се наказва с лишаване от свобода до пет години. (2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който склонява лице, ненавършило 18-годишна възраст, към проституция чрез принуда или чрез използване на положение на зависимост или надзор. (3) Когато от деянието по ал. 1 или 2 са настъпили вредни последици за физическото, душевното или моралното развитие на пострадалия, когато деянието не представлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и обществено порицание. (4) Когато деянието по ал. 2 е извършено по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, наказанието е лишаване от свобода от една до десет години. (5) В случаите по ал. 1 – 4 съдът може да наложи и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7.
д) незаконен трафик на наркотични вещества и психотропни субстанции, включително всяко от престъпленията, посочени в Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета (13);	Наказателен кодекс Чл. 354а. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 75 от 2006 г.) (1) Който без надлежно разрешително произведе, преработи, придобие или държи наркотични вещества или техни аналози с цел разпространение, или разпространява наркотични вещества или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества или техни аналози - с лишаване от свобода от две до осем години и с глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева, а за рискови наркотични вещества или

	техни анализи - с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от две хиляди до десет хиляди лева. Когато предмет на престъплението са прекурсори или съоръжения или материали за производство на наркотични вещества или техни анализи, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) Когато наркотичните вещества или техните анализи са в големи размери, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. Който без надлежно разрешение, или разпространява място придобие или държи с цел разпространение, или разпространява наркотични вещества или техни анализи, както и когато наркотичните вещества или техните анализи са в особено големи размери или деянието е извършено: 1. от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 2. от лекар или фармацевт; 3. от възпитател, преподавател, ръководител на учебно заведение или длъжностно лице при или по повод изпълнение на службата му; 4. при условията на опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева. (3) Който без надлежно разрешително придобие или държи наркотични вещества или техни анализи, се наказва: 1. за високорискови наркотични вещества или техни анализи - с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от две хиляди до десет хиляди лева; 2. за рискови наркотични вещества или техни анализи - с лишаване от свобода до пет години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева.
--	---

е) незаконен трафик на оръжия;	(4) Който наруши правила, установени за производство, придобиване, пазене, отчитане, отпускане, превозване или пренасяне на наркотични вещества, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до пет хиляди лева, като съдът може да постанови и лишаване от правата по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7. (5) В маловажни случаи по ал. 3 и 4 наказанието е глоба до хиляда лева. (6) В случаите по ал. 1 - 5 предметът и средствата на престъплението се отнемат в полза на държавата. Чл. 354в. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 62 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Който засява или отглежда растения от опиев мак и кокаинов храст или растения от рода на конопа в нарушение на установените в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите правила, се наказва с лишаване от свобода от две до пет години и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева. Чл. 242. (2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешително пренесе през границата на страната наркотични вещества и/или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества с лишаване от свобода от десет до петнадесет години и глоба от сто хиляди до двеста хиляди лева и за рискови наркотични вещества - с лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева. (3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 89 от 1986 г., бр. 10 от 1993 г., отм., бр. 50 от 1995 г., нова, бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешение пренесе през границата на страната прекурсори или съоръжения и материали за производство на наркотични вещества, се наказва с лишаване от свобода от две до десет години и глоба от петдесет хиляди до сто хиляди лева.
	Наказателен кодекс Чл. 233. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 89 от 1986 г., изм.

и доп., бр. 81 от 1990 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 102 от 1995 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 26 от 2004 г., бр. 38 от 2007 г.) Който без съответни лиценз, регистрация или разрешение изнася, внася, трансферира, транспортира, транзитира, извършва брокерска дейност с оръжия или с изделия или технологии с двойна употреба, както и когато такива дейности са осъществени в нарушение на забрани, ограничения или санкции, наложени от Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, от Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа или от Европейския съюз, указани в акт на Министерския съвет или произтичащи от международен договор, по който Република България е страна, се наказва с лишаване от свобода до шест години и с глоба до двеста хиляди лева.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) За особено тежки случаи по ал. 1 наказанието е лишаване от свобода от 3 до 8 години и глоба до петстотин хиляди лева.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) В маловажни случаи по ал. 1 наказанието е глоба до двадесет хиляди лева.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 38 от 2007 г.) Оръжието или изделията, или технологиите с двойна употреба, предмет на престъплението, се отнемат в полза на държавата независимо чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност, определена съгласно външнотърговския договор.

Чл. 337. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 1985 г.) (1) (Предишен текст на чл. 337, изм. - ДВ, бр. 50 от 1995 г., изм. и доп., бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 47 от 2016 г.) Който произвежда, преработва, видоизменя, ремонтира, разработва, съхранява, търгува, транспортира, внася или изнася взривни вещества, огнестрелни, неогнестрелни, химически, биологични или ядрени оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия или унищожава касетъчни боеприпаси, противопехотни мини и други изделия по смисъла на Закона за изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси и Конвенцията за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване, без да има право за това по закон или без разрешение, издадено от надлежния орган на властта, когато такава се изисква, или извърши това не

	съгласно даденото му разрешение, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Наказанието е лишаване от свобода от две до осем години, ако деянието е извършено: 1. от длъжностно лице, което се е възползвало от служебното си положение; 2. повторно, в немаловажни случаи. (3) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Когато предметът на престъплението е в големи размери, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години. (4) (Нова - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) Когато предметът на престъплението е в особено големи размери и случаят е особено тежък, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (5) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) За приготвяне към престъпление по ал. 1 - 4 наказанието е лишаване от свобода до две години.
ж) незаконен трафик на откраднати и други стоки;	Наказателен кодекс Чл. 242. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г.) Който пренесе през границата на страната стоки без знанието и разрешението на митниците, когато това е извършено: а) от лица, които системно се занимават с такава дейност; б) (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) чрез използване на документ с невярно съдържание, на чужд, неистински или преправен документ; в) от длъжностно лице, което е в непосредствена връзка с митническата служба; г) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) когато са пренесени силно действащи или отровни вещества, взривни вещества, оръжие или боеприпаси за огнестрелно оръжие, пиротехнически изделия, ядрен материал, ядрени съоръжения или други източници на йонизиращи лъчения или компоненти, или прекурсори за тях, определени със закон или с акт на Министерския съвет;

	д) стоки и предмети за търговски или производствени цели в големи размери; е) от две или повече лица, сговорили се предварително; ж) (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; з) (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) чрез пренасяне на екземпляр от защитен вид от дивата флора или фауна или негова част, или продукт, (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., бр. 26 от 2010 г.) се наказва за квалифицирана контрабанда с лишаване от свобода от три до десет години и с глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 62 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешително пренесе през границата на страната наркотични вещества и/или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества с лишаване от свобода от десет до петнадесет години и глоба от сто хиляди до двеста хиляди лева и за рисков наркотични вещества - с лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева. (3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 89 от 1986 г., бр. 10 от 1993 г., изм., бр. 50 от 1995 г., нова, бр. 21 от 2000 г.) Който без надлежно разрешение пренесе през границата на страната прекурсори или съоръжения и материали за производство на наркотични вещества, се наказва с лишаване от свобода от две до десет години и глоба от петдесет хиляди до сто хиляди лева. (4) (Нова - ДВ, бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 4, бр. 50 от 1995 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 3, изм., бр. 21 от 2000 г.) Когато предметът на контрабандата по предходните алинеи е в особено големи размери и случаят е особено тежък или
--	--

	когато някое от лицата по буква "е" на ал. 1 е митнически служител, наказанието е: в случаите по ал. 1 - лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от петдесет хиляди до двеста хиляди лева, а в случаите по ал. 2 и 3 - лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години и глоба от двеста хиляди до триста хиляди лева. (5) (Предшна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., доп., бр. 28 от 1982 г., предишна ал. 4, изм., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 5, изм., бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 4, изм., бр. 21 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г., в сила от 1.01.2005 г. по отношение на наказанието пробация - изм., бр. 26 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) В случаите по ал. 1, букви "а", "г" и "д", както и по ал. 2, 3 и 4, съдът може вместо глоба да наложи конфискация на част или на цялото имущество на виновния. (6) (Предшна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., доп., бр. 28 от 1982 г., предишна ал. 5, бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 6, бр. 50 от 1995 г., изм., бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 5, изм., бр. 21 от 2000 г.) В маловажни случаи по ал. 1, 2 и 3 наказанието е глоба до хиляда лева, налагана по административен ред. (7) (Предшна ал. 4 - ДВ, бр. 95 от 1975 г., предишна ал. 6, доп., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 7, бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 6, бр. 21 от 2000 г.) Предметът на контрабандата се отнема в полза на държавата, независимо чия собственост е, а ако липсва или е отчужден, присъжда се неговата равностойност по съответни държавни цени на дребно. (8) (Предшна ал. 5 - ДВ, бр. 95 от 1975 г., предишна ал. 7, изм., бр. 89 от 1986 г., предишна ал. 8, бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 7, бр. 21 от 2000 г.) Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на стоките, предмет на контрабандата, се отнема в полза на държавата и когато не е собственост на дееца освен ако стойността му явно не съответствува на тежестта на престъплението. (9) (Нова - ДВ, бр. 41 от 1985 г., предишна ал. 8, изм., бр. 89 от 1986 г.,
--	--

	предишна ал. 9, изм., бр. 50 от 1995 г., предишна ал. 8, изм., бр. 21 от 2000 г.) За приготвяне по ал. 2, 3 и 4 наказанието е лишаване от свобода до пет години. В тези случаи се прилага ал. 7. Чл. 242а. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2000 г., доп., бр. 26 от 2004 г.) Който пренесе през държавната граница стока с документи за транзитен пренос и в нарушение на установения ред разтоварва стоката на територията на страната, се наказва с лишаване от свобода до шест години и глоба от петдесет хиляди до петстотин хиляди лева. Стоката и превозното средство, послужило за пренасянето ѝ, се отнемат в полза на държавата независимо чия собственост са.	
з) корупция, включително всяко от престъпленията, посочени в Конвенцията, за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите — членки на Европейския съюз (14), и в Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета (15);	Наказателен кодекс Чл. 301. (1) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г.) Длъжностно лице, което поиска или приеме дар или каквато и да е облага, която не му се следва, или приеме предложение или обещание за дар или облага, за да извърши или да не извърши действие по служба или загдето е извършило или не е извършило такова действие, се наказва за подкуп с лишаване от свобода до шест години и глоба до пет хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г.) Ако длъжностното лице е извършило някое от деянията по ал. 1, за да наруши или загдето е нарушило службата си, когато това нарушение не съставлява престъпление, наказанието е лишаване от свобода до осем години и глоба до десет хиляди лева. (3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 51 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г.) Ако длъжностното лице е извършило някое от деянията по ал. 1, за да извърши или загдето е извършило друго престъпление във връзка със службата, наказанието е лишаване от свобода до десет години и глоба до петнадесет хиляди лева. (4) (Изм. - ДВ, бр. 89 от 1986 г.) В случаите по предходните алинеи съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7.	

(5) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на чуждо длъжностно лице, което поиска или приеме подкуп или приеме предложение или обещание за подкуп.

Чл. 302. За подкуп, извършен:

1. (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2010 г.) от лице, което заема отговорно служебно положение, включително съдия, съдебен заседател, прокурор или следовател, или от полицейски орган, или от разследващ полицай;

2. чрез изнудване посредством злоупотреба със служебното положение;

3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) повторно и

4. в големи размери,

наказанието е:

а) (доп. - ДВ, бр. 89 от 1986 г., изм., бр. 51 от 2000 г., доп., бр. 92 от 2002 г.) в случаите на чл. 301, ал. 1 и 2 - лишаване от свобода от три до десет години, глоба до двадесет хиляди лева и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7;

б) (изм. - ДВ, бр. 89 от 1986 г., доп., бр. 92 от 2002 г.) в случаите на чл. 301, ал. 3 - лишаване от свобода от три до петнадесет години, глоба до двадесет и пет хиляди лева и конфискация до една втора от имуществото на виновния, като съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7.

Чл. 302а. (Нов - ДВ, бр. 89 от 1986 г., доп., бр. 92 от 2002 г.) За подкуп в особено големи размери, представляващ особено тежък случай, наказанието е лишаване от свобода от десет до тридесет години, глоба до тридесет хиляди лева, конфискация на цялото или на част от имуществото на виновния и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7.

Чл. 304. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 7 от 1999 г., изм., бр. 51 от 2000 г., бр. 92 от 2002 г.) (1) Който предложи, обещае или даде дар или каквато и да е облага на длъжностно лице, за да извърши или да не извърши действие по служба или загдето е извършило или не е извършило такова действие, се наказва с лишаване от свобода до шест години и глоба до пет хиляди лева.

	(2) Ако във връзка с подкуп длъжностното лице е нарушило служебните си задължения, наказанието е лишаване от свобода до осем години и глоба до седем хиляди лева, когато това нарушение не съставлява по-тежко наказуемо престъпление. (3) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който предлага, обещае или даде подкуп на чуждо длъжностно лице. Чл. 304а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2000 г., изм., бр. 92 от 2002 г., доп., бр. 26 от 2010 г.) Който предлага, обещае или даде подкуп на длъжностно лице, което заема отговорно служебно положение, включително съдия, съдебен заседател, прокурор или следовател, или на полицейски орган, или на разследващ полицай, се наказва с лишаване от свобода до десет години и глоба до петнадесет хиляди лева. Чл. 304в. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Наказанията по предходните членове се налагат и когато със съгласие на длъжностното лице, чуждото длъжностно лице или лицето, което твърди, че може да упражни влияние, дарът или облагата са предложени, обещани или дадени другиму. Чл. 305а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 92 от 2002 г.) Който посредничи да се извърши някое от деянията по предходните членове, ако това не представлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева. Чл. 306. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 92 от 2002 г.) Не се наказва онзи, който е предложил, обещал или дал подкуп, ако е бил изнуден от длъжностното лице, арбитъра или вещото лице да стори това и ако незабавно и доброволно е съобщил на властта. Чл. 307а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 92 от 2002 г.) Предметът на престъплението по този раздел се отнема в полза на държавата, а когато липсва, се присъжда неговата равностойност.
--	--

	Чл. 93. Указаните по-долу думи и изрази са употребени в този кодекс в следния смисъл: 1. "Длъжностно лице" е това, на което е възложено да изпълнява със заплата или безплатно, временно или постоянно: а) служба в държавно учреждение, с изключение на извършващите дейност само на материално изпълнение; б) (изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., доп., бр. 62 от 1997 г., бр. 43 от 2005 г., изм., бр. 26 от 2010 г.) ръководна работа или работа, свързана с пазене или управление на чуждо имущество в държавно предприятие, кооперация, обществена организация, друго юридическо лице или при едноличен търговец, както и на нотариус и помощник-нотариус, частен съдебен изпълнител и помощник-частен съдебен изпълнител; 15. (Нова - ДВ, бр. 7 от 1999 г.) "Чуждо длъжностно лице" е това, което изпълнява: а) служба в учреждение на чужда държава; б) функции, възложени от чужда държава, включително от чуждо държавно предприятие или организация; в) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) служба или поръчение, възложени от международна организация, както и служба в международно парламентарно събрание или международен съд; г) (нова - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) функции на арбитър, възложени в съответствие със закона на чужда държава.
и) измама, включително всяко от престъпленията, посочени в Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета (16);	Наказателен кодекс Чл. 194. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Който отнеме чужда движима вещ от владението на другото без негово съгласие с намерение противозаконно да я присвои, се наказва за кражба с лишаване от свобода до осем години. (2) Кражба има и тогава, когато част от вещта принадлежи на виновния. (...) Чл. 201. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г., доп., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на КС на РБ, бр. 97 от 1995 г.) (1) (Предишен текст на чл. 201 - ДВ, бр. 83 от 2019 г.) Длъжностно лице, което присвои чужди пари, вещи или други ценности, връчени в това му

	качество или поверени му да ги пази или управлява, се наказва за длъжностно присвояване с лишаване от свобода до осем години, като съдът може да постанови конфискация до една втора от имуществото на виновния и да го лиши от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7. (2) (Нова – ДВ, бр. 83 от 2019 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и когато деянието е извършено от чуждо длъжностно лице. Чл. 206. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 26 от 2010 г.) Който противозаконно присвои чужда движима вещ, която владее или пази, се наказва за обсебване с лишаване от свобода от една до шест години. Чл. 207. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., попр., бр. 31 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г.) (1) Който намери чужда движима вещ и в продължение на една седмица не съобщи за нея на собственика, на властта или на този, който я е загубил, се наказва с глоба от сто до триста лева. (2) Същото наказание се налага и на този, който противозаконно присвои чужда вещ, която е попаднала у него случайно или по погрешка. Чл. 212. (Доп. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 28 от 1982 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 26 от 2010 г.) Който чрез използване на документ с невярно съдържание или на неистински или преправен документ получи без правно основание чуждо движимо или недвижимо имущество с намерение да го присвои, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2009 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който чрез съставяне на документ с невярно съдържание или на неистински или преправен документ съзнателно даде възможност на друго физическо или юридическо лице да получи без правно основание такова имущество. Чл. 243. (1) Който изготви неистински или преправи истински парични знаци с курс в страната или в чужбина, се наказва за подправка на парични знаци с лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (2) Същото наказание се налага и на онзи, който подправи:
--	---

	1. таксови или пощенски марки и 2. облигации, издадени от държавата, или други държавни ценни книжа; 3. (нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) платежни инструменти. Чл. 244. (1) (Предишен текст на чл. 244, изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. и доп., бр. 24 от 2005 г., изм., бр. 27 от 2009 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) Който прокара в обращение подправени парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2, приеме, придобие или си служи с такива, като знае, че са подправени, или ги пренесе през границата на страната или ги превозва, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (2) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. и доп., бр. 27 от 2009 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което държи такива знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2 в големи количества. Чл. 246. (3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 24 от 2005 г., изм., бр. 27 от 2009 г., бр. 101 от 2017 г.) Който изготвя, приема, придобива, пази или укрива предмети, материали или оръдия, компютърни програми и данни, както и всякакви други средства или елементи за защита на паричните знаци, за които знае, че са предназначени или че са послужили за изготвяне на неистински парични знаци или за подправка на парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2, се наказва с лишаване от свобода до шест години. Вж. чл. 319а, чл. 319б, чл. 319д от НК.
й) подправяне на парични знаци, включително всяко от престъпленията, посочени в Директива 2014/62/ЕС (17);	Наказателен кодекс Чл. 243. (1) Който изготви неистински или преправи истински парични знаци с курс в страната или в чужбина, се наказва за подправка на парични знаци с лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (2) Същото наказание се налага и на онзи, който подправи: 1. таксови или пощенски марки и 2. облигации, издадени от държавата, или други държавни ценни книжа; 3. (нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) платежни инструменти.

	Чл. 244. (1) (Предишен текст на чл. 244, изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. и доп., бр. 24 от 2005 г., изм., бр. 27 от 2009 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) Който прокара в обращение подправени парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2, приеме, придобие или си служи с такива, като знае, че са подправени, или ги пренесе през границата на страната или ги превозва, се наказва с лишаване от свобода от две до осем години. (2) (Нова - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм. и доп., бр. 27 от 2009 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което държи такива знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2 в големи количества. Чл. 244а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Който в нарушение на установения ред изготвя, приема, придобива, пренася през границата на страната или превозва парични знаци с курс в страната или в чужбина или парични знаци, които все още не са емитирани, но са предназначени за пускане в обращение като законно платежно средство, се наказва с лишаване от свобода от пет до петнадесет години. (2) Който съзнателно прокара в обращение такива парични знаци, се наказва с лишаване от свобода до осем години. Чл. 246. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., бр. 27 от 2009 г.) Приготовление за извършване на престъпление по чл. 243 или сдружаване с такава цел или за разпространяване на подправени парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2 се наказва с лишаване от свобода до шест години. (2) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2005 г.) Не се наказва онзи съучастник в сдружението, който, преди да е довършена подправката (ако сдружението е образувано с такава цел) или преди да започне разпространяването на подправените знаци (ако сдружението е образувано за това) или преди да довърши изготвянето на средствата по ал. 3, се откаже от деянието и събщи на властта. (3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 24 от 2005 г., изм., бр. 27 от 2009 г., бр. 101 от 2017 г.) Който изготвя, приема, придобива, пази или укрива предмети,
--	---

	материали или оръдия, компютърни програми и данни, както и всякакви други средства или елементи за защита на паричните знаци, за които знае, че са предназначени или че са послужили за изготвяне на неистински парични знаци или за подправка на парични или други знаци или платежни инструменти по чл. 243, ал. 2, се наказва с лишаване от свобода до шест години.
к) подправяне и пиратство на изделия;	Наказателен кодекс Чл. 172а. (Нов - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Който записва, възпроизвежда, разпространява, излъчва или предава, или използва по друг начин чужд обект на авторско или сродно на него право, или екземпляри от него, без необходимото по закон съгласие на носителя на съответното право, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до пет хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Който без необходимото по закон съгласие държи материални носители, съдържащи чужд обект на авторско или сродно на него право на стойност в големи размери, или държи матрица за възпроизвеждане на такива носители, се наказва с лишаване от свобода от две до пет години и глоба от две хиляди до пет хиляди лева. (3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 75 от 2006 г.) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено повторно или са причинени значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до десет хиляди лева. (4) (Нова - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Когато деянието по ал. 2 е в особено големи размери, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. (5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) За маловажни случаи деецът се наказва по административен ред по Закона за авторското право и сродните му права. (6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, независимо чия собственост е, и се унищожава.

	Чл. 172б. (Нов - ДВ, бр. 75 от 2006 г.) (1) Който без съгласието на притежателя на изключителното право използва в търговската дейност марка, промишлен дизайн, сорт растение или порода животно, обект на това изключително право, или използва географско означение или негова имитация без правно основание, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба до пет хиляди лева. (2) Ако деянието по ал. 1 е извършено повторно или са причинени значителни вредни последици, наказанието е лишаване от свобода от пет до осем години и глоба от пет хиляди до осем хиляди лева. (3) Предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, независимо чия собственост е, и се унищожава.	
л) престъпления срещу околната среда, включително всяко от престъпленията, посочени в Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (18) или в Директива 2009/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (19);	Наказателен кодекс Чл. 242. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г.) Който пренесе през границата на страната стоки без знанието и разрешението на митниците, когато това е извършено: г) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) когато са пренесени силно действащи или отровни вещества, взривни вещества, оръжия или боеприпаси за огнестрелно оръжие, пиротехнически изделия, ядрен материал, ядрени съоръжения или други източници на йонизиращи лъчения или компоненти, или прекурсори за тях, определени със закон или с акт на Министерския съвет; з) (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) чрез пренасяне на екземпляр от защитен вид от дивата флора или фауна или негова част, или продукт, се наказва за квалифицирана контрабанда с лишаване от свобода от три до десет години и с глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева. Чл. 278г. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който противозаконно унищожи, повреди, придобие, държи или отчужди екземпляр от защитен вид от дивата флора или фауна, когато не	

	представлява маловажен случай, се наказва с лишаване от свобода до три години или пробация, както и с глоба от две хиляди до десет хиляди лева. (2) Който търгува с екземпляри от защитени видове от дивата флора или фауна или с техни части или продукти, когато не представлява маловажен случай, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба от две хиляди до двадесет хиляди лева. (3) Когато деянието по ал. 1 или 2 е извършено по непредпазливост, наказанието е пробация и глоба от хиляда до пет хиляди лева. Чл. 278д. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Който противозаконно унищожи, повреди, държи, придобие или отчужди екземпляр от европейски или световно застрашени диви гръбначни животни или екземпляр от вид по приложение № 3 към Закона за биологичното разнообразие, означен със знак (*), се наказва с лишаване от свобода до пет години, както и с глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева. Чл. 352. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Който замърсява или допуска да се замърсят почвата, въздухът, водни течения, басейни, подземни води, териториалните или вътрешните морски води или морски води в зони, определени с международно съгласение, в което участва Република България, и с това ги направи опасни за хора или животни и растения или негодни за използването им за културно-битови, здравни, земеделски и други стопански цели, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от пет хиляди до тридесет хиляди лева. (3) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато с деянията по ал. 1 или 2 са причинени: 1. смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица,
--	--

	наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева; 2. немаловажни вреди на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. (4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 1975 г., изм., бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Ако деянието по ал. 1 или 2 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба от две хиляди до двадесет хиляди лева. Чл. 352а. (Нов - ДВ, бр. 95 от 1975 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., изм. и доп., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Който замърси или допусне да се замърсят с петролни продукти или деривати териториални или вътрешни морски води или морски води в зони, определени с международно съглашение, в което участва Република България, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. Когато деянието е извършено от капитан на кораб, съдът постановява и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 7. (2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който замърси или допусне да се замърсят водите по ал. 1 с вредни течни вещества в наливно състояние, определени в международно съглашение, в което участва Република България. (3) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато деянието по ал. 1 или 2 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба от две хиляди до петнадесет хиляди лева. (4) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Капитан на кораб или на друго плавателно средство, който не съобщи незабавно в най-близкото пристанище за изхвърлянето във води, посочени в ал. 1, на петролни
--	---

	продукти или деривати, или на други вещества, опасни за хората, животните или растенията, се наказва с глоба до петстотин лева. (5) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., изм., бр. 10 от 1993 г.) Капитан или друго лице от командния състав на кораб, което не изпълни задължение за вписване в корабните документи на операция с вещества, опасни за хората, животните или растенията, или внесе в тях неверни сведения за такива операции, или откаже да представи тези документи на съответните длъжностни лица, се наказва с глоба от сто до триста лева, налагана по административен ред. Чл. 353б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 1997 г., доп., бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който управлява отпадъци не по установения ред и с това създаде опасност за живота или здравето на друго лице за причиняване на немаловажни вреди за околната среда, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от пет хиляди до тридесет хиляди лева. (2) Когато с деянието по ал. 1 е причинена: 1. смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от пет до двадесет години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева; 2. немаловажна вреда на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. (3) Който наруши или не изпълни задълженията си за осигуряване на изправността и правилното функциониране на инсталация или съоръжение за обезвреждане или оползотворяване на отпадъци и с това причини смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица, се наказва с лишаване от свобода от пет до двадесет години и с глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева, а ако е причинена немаловажна вреда на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лева. (4) Когато деянията по ал. 1 - 3 са извършени по непредпазливост,
--	--

	наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба от две хиляди до петнадесет хиляди лева. Чл. 353в. (Нов - ДВ, бр. 62 от 1997 г., изм., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който управлява опасни отпадъци не по установения ред, се наказва с лишаване от свобода до пет години и с глоба от две хиляди до двадесет хиляди лева. (2) Когато с деянието по ал. 1 се създаде опасност за живота или здравето на другото или за причиняване на немаловажни вреди за околната среда, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от десет хиляди до тридесет хиляди лева. (3) Когато с деянието по ал. 1 е причинена смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от десет до двадесет години и глоба от петнадесет хиляди до петдесет хиляди лева, а ако е причинена немаловажна вреда на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години и глоба от двадесет хиляди до петдесет хиляди лева. (4) Длъжностно лице, което наруши или не изпълни задълженията си по управление на опасни отпадъци, се наказва с лишаване от свобода до три години. (5) Когато деянието по ал. 1 - 3 са извършени по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба от три хиляди до двадесет хиляди лева. Чл. 353г. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който в нарушение на установения ред пренася отпадъци през границата на страната, когато извършеното не представлява маловажен случай, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с глоба от две хиляди до пет хиляди лева. (2) Който в нарушение на международни договори, по които Република България е страна, пренася през границата на страната опасни отпадъци, токсични химически вещества, биологически агенти, токсини и радиоактивни вещества, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева.
--	--

	(3) Когато деянията по ал. 1 или 2 са извършени по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до две години или пробация. Чл. 353д. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който съхранява не по установения ред опасни вещества или смеси и с това създаде опасност за живота или здравето на другото или за причиняване на немаловажни вреди за околната среда, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с глоба от две хиляди до пет хиляди лева. (2) Който не по установения ред пусне или нареди да се пусне в експлоатация предприятие или инсталация, за чието функциониране се използват опасни вещества или смеси, и с това създаде опасност за живота или здравето на другото или за причиняване на немаловажни вреди за околната среда, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години и с глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева. (3) Наказанието по ал. 2 се налага и на онзи, който не по установения ред пусне или нареди да се пусне в експлоатация предприятие или инсталация, чието функциониране може да създаде опасност за живота или здравето на другото или за причиняване на немаловажни вреди на околната среда. (4) Ако в случаите по ал. 2 и 3 е причинена смърт или тежка телесна повреда на едно или повече лица, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години и глоба от десет хиляди до тридесет хиляди лева, а ако е причинена немаловажна вреда на околната среда, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години и глоба от петнадесет хиляди до тридесет хиляди лева. (5) Когато деянията по ал. 1 - 4 са извършени по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до две години или пробация. Чл. 353е. (Нов - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) (1) Който в нарушение на установения ред произвежда, употребява, разпространява, внася или изнася през границата на страната вещества, които нарушават озоновия слой, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с
--	---

	глоба от хиляда до пет хиляди лева. (2) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до една година или пробация. Чл. 356к. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Който без надлежно разрешение произвежда, обработва, видоизменя, обезврежда, получава, придобие по какъвто и да е начин, държи, използва, разпръсква, унищожава, погребва, превозва, пренася, премества, изпраща или предава другиму ядрен материал или източници на йонизиращи лъчения или компоненти за тях, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години. (2) Ако в случаите по ал. 1 е последвала: 1. (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) опасност от причиняване на вреда на околната среда или на значителни имуществени вреди, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години; 2. (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 101 от 2017 г.) вреда за околната среда или значителни имуществени вреди, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години; 3. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) опасност за живота или здравето на другото, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години; 4. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица, когато деецът не е искал и не е допуснал това, наказанието е лишаване от свобода от пет до десет години; 5. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) смърт на едно или повече лица, когато деецът не е искал и не е допуснал това, наказанието е лишаване от свобода от осем до петнадесет години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева. (3) (Нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до три години.
м) убийство, тежка телесна	Наказателен кодекс

повреда;	Чл. 115. Който умишлено умъртви друго, се наказва за убиство с лишаване от свобода от десет до двадесет години. Чл. 128. (1) Който причини другиму тежка телесна повреда, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години. (2) Телесната повреда е тежка, ако е причинено: продължително разстройство на съзнанието; постоянна слепота с едното или с двете очи; постоянна глухота; загуба на речта; детеродна неспособност; обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган; загуба на единия бъбрек, слезката или на крело на белия дроб; загуба или осакатяване на крак или ръка; постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота.
н) отвличане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложници;	Наказателен кодекс Чл. 142. (Нов - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 27 от 2009 г., бр. 26 от 2010 г.) Който отвлича друго, се наказва с лишаване от свобода от три до десет години. Чл. 142а. (Предишен чл. 142 - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., бр. 26 от 2010 г.) Който противозаконно лиши някого от свобода, се наказва с лишаване от свобода до шест години. Чл. 143а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 1985 г.) (1) Който задържи някого като заложник, чието освобождаване поставя в зависимост от изпълнението на определено условие от страна на държавата, на държавна или обществена организация или на трето лице, се наказва с лишаване от свобода от една до осем години.
о) грабеж или кражба;	Наказателен кодекс Чл. 194. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Който отнеме чужда движима вещ от владението на друго без негово съгласие с намерение противозаконно да я присвои, се наказва за кражба с лишаване от свобода до осем години.

	(2) Кражба има и тогава, когато част от вещта принадлежи на виновния. (3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 103 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) В маловажни случаи наказанието е лишаване от свобода до една година или пробация, или глоба от сто до триста лева. Чл. 198. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г.) Който отнеме чужда движима вещ от владението на другото с намерение противозаконно да я присвои, като употреби за това сила или заплашване, се наказва за грабеж с лишаване от свобода от три до десет години. (2) Под заплашване се разбира застрашаване с такова непосредствено деяние, което излага на тежка опасност живота, здравето, честта или имота на заплашения или на друго някое присъстващо лице. (3) Грабеж е и всяка кражба, при която завареният на мястото на престъплението употреби сила или заплашване, за да запази владението върху откраднатата вещ. (4) Грабеж има и когато за отнемане на вещта лицето е било приведено в безсъзнание или поставено в беззащитно състояние.
п) контрабанда	Наказателен кодекс Чл. 242. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 1975 г., бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 62 от 1997 г.) Който пренесе през границата на страната стоки без знанието и разрешението на митниците, когато това е извършено: а) от лица, които системно се занимават с такава дейност; б) (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) чрез използване на документ с невярно съдържание, на чужд, неистински или преправен документ; в) от длъжностно лице, което е в непосредствена връзка с митническата служба; г) (доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 26 от 2004 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) когато са пренесени силно действащи или отровни вещества, взривни вещества, оръжия или боеприпаси за огнестрелно оръжие, пиротехнически изделия, ядрен материал, ядрени съоръжения или други източници на йонизиращи лъчения или компоненти, или

р) данъчни престъпления по отношение на преки и косвени данъци, както са установени в националното право;	прекурсори за тях, определени със закон или с акт на Министерския съвет; д) стоки и предмети за търговски или производствени цели в големи размери; е) от две или повече лица, сговорили се предварително; ж) (нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; з) (нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.) чрез пренасяне на екземпляр от защитен вид от дивата флора или фауна или негова част, или продукт, (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., бр. 26 от 2010 г.) се наказва за квалифицирана контрабанда с лишаване от свобода от три до десет години и с глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева. Чл. 242а. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2000 г., доп., бр. 26 от 2004 г.) Който пренесе през държавната граница стока с документи за транзитен пренос и в нарушение на установения ред разтоварва стоката на територията на страната, се наказва с лишаване от свобода до шест години и глоба от петдесет хиляди до петстотин хиляди лева. Стоката и превозното средство, послужило за пренасянето ѝ, се отнемат в полза на държавата независимо чия собственост са.
р) данъчни престъпления по отношение на преки и косвени данъци, както са установени в националното право;	Наказателен кодекс Чл. 255. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 89 от 1986 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г., в сила от 5.11.1997 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) (1) Който избегне установяване или плащане на данъчни задължения в големи размери, като: 1. не подаде декларация; 2. потвърди неистина или загаи истина в подадена декларация; 3. не издаде фактура или друг счетоводен документ; 4. унищожи, укрие или не съхрани в законоустановените срокове счетоводни документи или счетоводни регистри;

	5. осъществява или допуска осъществяването на счетоводство в нарушение на изискванията на счетоводното законодателство; 6. състави или използва документ с невярно съдържание, неистински или прецривен документ при упражняване на стопанска дейност, при водене на счетоводство или при представяне на информация пред органите по приходите или публичните изпълнители; 7. приспадне наследващ се данъчен кредит, (изм. - ДВ, бр. 26 от 2010 г.) се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба до две хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 67 от 2008 г., бр. 12 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 2009 г.) Когато деянието по ал. 1 е извършено с участието на служител от гранична полиция, митническа администрация, Националната агенция за приходите или регистриран одитор, наказанието е лишаване от свобода от две до шест години и глоба до пет хиляди лева, както и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7. (3) Когато данъчните задължения са в особено големи размери, наказанието е лишаване от свобода от три до осем години и конфискация на част или на цялото имущество на виновния. (4) Ако до приключване на съдебното следствие в първоинстанционния съд необявеното или неплатеното данъчно задължение бъде внесено в бюджета заедно с лихвите, наказанието по ал. 1 и 2 е лишаване от свобода до две години и глоба до петстотин лева, а по ал. 3 - лишаване от свобода до три години и глоба до хиляда лева.
с) изнудване	Наказателен кодекс Чл. 213а. (Нов - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) (1) Който с цел да принуди друго да се разпорежда с вещ или със свое право или да поеме имущество задължение го заплаши с насилие, разгласяване на позорящи обстоятелства, увреждане на имущество или друго противозаконно действие с тежки последици за него или негови близки, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от хиляда до три хиляди лева.

	 Чл. 214. (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. и доп., бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 1997 г.) Който с цел да набави за себе си или за друго имотна облага принуди някого чрез сила или заплашване да извърши, да пропусне или да претърпи нещо противно на волята му и с това причини нему или другиму имотна вреда, се наказва за изнудване с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от хиляда до три хиляди лева, като съдът може да наложи конфискация до 1/2 от имуществото на дееца.
--	---

т) подправяне на документи	Наказателен кодекс Чл. 308. (1) Който състави неистински официален документ или преправи съдържанието на официален документ с цел да бъде използван, се наказва за подправка на документ с лишаване от свобода до три години. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) Когато предмет на деянието по ал. 1 са удостоверения за наследници или актове за гражданско състояние, нотариални актове или нотариални удостоверения, български или чуждестранни документи за самоличност, документи за завършено образование или за придобита квалификация, свидетелства за управление на превозни средства, за регистрация на превозни средства, визови стикери, други документи, удостоверения прехвърляне или учредяване на право на собственост или на други вещи права, правоспособност, лични или регистрационни данни, наказанието е лишаване от свобода до осем години. Чл. 309. (1) Който сам или чрез друго състави неистински частен документ или преправи съдържанието на частен документ и го употреби, за да докаже, че съществува или не съществува или че е прекратено или изменено някое право или задължение, или някое правно отношение, се наказва за подправка на документ с лишаване от свобода до две години.
у) пиратство	Наказателен кодекс Чл. 341б (цитиран по-горе във връзка с престъпленията по буква б) от списъка).
ф) злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара, включително всяко от престъпленията, посочени в	Наказателен кодекс Чл. 260а. (Нов - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) (1) Който придобие или се разпореди за собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или

Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (20);	косвено, с финансови инструменти, като противозаконно използва вътрешна информация, отнасяща се до тях, и от това са настъпили значителни вредни последици, когато е извършено от лице, което разполага с вътрешна информация, поради това че: 1. е член на административния, управителния или надзорния орган на емитента или участник на пазара на квоти за емисии, или 2. има дялово участие в капитала на емитент или участник на пазара на квоти за емисии, или 3. има достъп до информацията чрез изпълнението на дейност, професия или служебни задължения, се наказва за злоупотреба с вътрешна информация с лишаване от свобода до четири години и с глоба от хиляда до три хиляди лева, като съдът може да постанови лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7. (2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който придобие или се разпореди за собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с финансови инструменти, като противозаконно използва вътрешна информация, отнасяща се до тях, придобита извън случаите по ал. 1, за която знае, че е вътрешна, и от това деяние са настъпили значителни вредни последици. (3) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който, след като е подал нареждане за финансов инструмент, получи вътрешна информация, отнасяща се за финансовия инструмент, и въз основа на нея го отмени или измени и от това са настъпили значителни вредни последици. (4) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който, след като е подал нареждане или оферта за собствена сметка или за сметка на трета страна, при продажби на търг на квоти за емисии или на други основани на тях тържни продукти, които се провеждат съгласно Регламент (ЕС) 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ, L 302/1 от 18 ноември 2010 г.), получи вътрешна информация, отнасяща се за тях, и въз основа
--	--

	на нея измени или отмени нареждане, или измени, или отмени оферта и от това са настъпили значителни вредни последици. (5) Който въз основа на вътрешна информация подбужда друго лице да придобие или да се разпореди с финансови инструменти, да измени или да отмени нареждане за финансов инструмент, за който се отнася вътрешната информация, се наказва с лишаване от свобода до четири години. (6) Наказанието по ал. 5 се налага и на онзи, който знае, че е бил склонен въз основа на вътрешна информация и подаде, измени или отмени нареждане за финансов инструмент, за който се отнася информацията, и от това са настъпили значителни вредни последици. (7) Ако деянието по ал. 1 – 6 е извършено: 1. от две или повече лица, сговорили се предварително; 2. от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 3. повторно, наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от хиляда до три хиляди лева. (8) В случаите по ал. 1 – 7 предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност. Чл. 260б. (Нов – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) (1) Който противозаконно разкрие на друго лице вътрешна информация, с която разполага относно финансов инструмент, освен когато разкриването се извършва при обичайното изпълнение на дейността, професията или служебните задължения, или представлява пазарно проучване, и от това са настъпили значителни вредни последици, се наказва за незаконно разкриване на вътрешна информация с лишаване от свобода до две години. (2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който разгласи склоняване, когато знае, че склоняването се основава на вътрешна информация, и от
--	--

	това разгласяване са настъпили значителни вредни последици. Чл. 260в. (Нов – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 83 от 2019 г.) Който сключва сделки или подава нареждания за търговия или извършва друг вид дейност или действие, като дава неверни или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на финансов инструмент или свързан спот договор за стоки или определя тази цена на необичайно или фиктивно ниво, и от това са настъпили значителни вредни последици, се наказва за манипулиране на пазара с лишаване от свобода до четири години и с глоба от хиляда до три хиляди лева. (2) Който чрез използване на фиктивно средство или чрез въвеждане в заблуждение сключва сделки или подава нареждания за търговия, или извършва друг вид дейност или действие, което оказва влияние върху цената на един или повече финансови инструменти или свързан спот договор за стоки, и от това са настъпили значителни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода от две до четири години. (3) Който с цел да осигури предимство или да набави облага за себе си или за другото разпространява информация чрез медия или по друг начин, която дава неверни или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на финансов инструмент или на свързан спот договор за стоки, или определя за един или повече финансови инструменти или свързан спот договор за стоки цена на необичайно или фиктивно равнище и от това са настъпили значителни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с глоба от три до пет хиляди лева. (4) Който предостави невярна или подвеждаща информация или входни данни или по какъвто и да е друг начин манипулира изчисляването на бенчмарк и от това са настъпили значителни вредни последици, се наказва с лишаване от свобода от една до четири години. (5) В случаите по ал. 1 – 4 предметът на престъплението се отнема в полза на държавата, а когато липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност.
--	---

х) киберпрестъпност, включително всяко от престъпленията, посочени в Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (21);	Наказателен кодекс Чл. 171. (3) (Доп. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., бр. 101 от 2017 г.) Който чрез използване на специални технически средства противозаконно осъществи достъп до или узнае неадресирано до него съобщение, предадено по телефон, телеграф, чрез компютърна мрежа или по друго далекосъобщително средство, се наказва с лишаване от свобода до две години. (4) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Наказанието по ал. 3 се налага и когато предмет на деянието са компютърни данни, изпращани в рамките на една или между повече информационни системи, включително електромагнитни емисии от информационна система. Чл. 216. (3) (Нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Който, като осъществи нерегламентиран достъп до информационна система от значение за предприятие, учреждение, юридическо или физическо лице, и по този начин унищожи или повреди чуждо имущество, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и глоба до десет хиляди лева. (4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 2, бр. 92 от 2002 г.) В маловажни случаи наказанието е лишаване от свобода до шест месеца или глоба от сто до триста лева. (5) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 1997 г., предишна ал. 3, бр. 92 от 2002 г., изм. и доп., бр. 26 от 2004 г.) Ако са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици или ако деянието е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, точки 6 и 8, или ако деянието е свързано с унищожаване или повреждане на елементи от далекосъобщителната мрежа, наказанието е лишаване от свобода до десет години, като съдът може да постанови и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7. (6) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., предишна ал. 4, изм., бр. 92 от 2002 г.) Ако деянието по ал. 1, 2, 3 и 5 е извършено по непредпазливост, наказанието е лишаване от свобода до две години или глоба от сто до
---	--

	триста лева. Чл. 319а. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Който неправомерно осъществи достъп до информационна система или части от нея, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години. (2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е извършено от две или повече лица, сговорили се предварително за извършване на такова деяние, наказанието е лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева. (3) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е извършено повторно или по отношение на данни за създаване на електронен подпис, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева. (4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 38 от 2007 г.) Ако деянията по ал. 1 - 3 са извършени по отношение на информация, представляваща държавна или друга защитена от закон тайна, наказанието е от една до три години лишаване от свобода, ако не подлежи на по-тежко наказание. (5) Ако от деянието по ал. 4 са настъпили тежки последици, наказанието е от една до осем години. Чл. 319б. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Който неправомерно добави, копира, използва, промени, пренесе, изтрие, повреди, влоши, скрие, унищожи компютърни данни в информационна система или спре достъпа до такива данни, в немаловажни случаи се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба до три хиляди лева. (2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако с деянието по ал. 1 са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици, наказанието е лишаване от свобода до три години и глоба до пет хиляди лева.
--	---

	(3) Ако деянието по ал. 1 е извършено с цел имотна облага, наказанието е лишаване от свобода от една до три години и глоба до пет хиляди лева. (4) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е извършено чрез компютърна програма, парола, код за достъп или други данни за достъп до информационна система или до част от нея, предназначени да засегнат повече от една информационна система, и са настъпили последиците по ал. 2, наказанието е лишаване от свобода от една до четири години и глоба до шест хиляди лева. (5) (Нова – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Наказанието е лишаване от свобода от пет до осем години и глоба до десет хиляди лева, когато деянието по ал. 1: 1. е извършено от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 2. е извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура. Чл. 319в. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Който извърши деяние по чл. 319б по отношение на данни, които се дават по силата на закон, по електронен път или на електронен или друг носител, се наказва с лишаване от свобода до три години и с глоба до три хиляди лева. (2) (Доп. – ДВ, бр. 101 от 2017 г.) Ако деянието по ал. 1 е с цел да се осуети изпълнение на задължение, наказанието е лишаване от свобода от една до три години и глоба до пет хиляди лева. Чл. 319г. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм. и доп., бр. 101 от 2017 г.) Който въведе компютърен вирус в информационна система или компютърна мрежа, се наказва с лишаване от свобода до три години и глоба до три хиляди лева.
--	---

	(2) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който въведе друга компютърна програма, която е предназначена за нарушаване на дейността на информационна система или компютърна мрежа или за узнаване, заличаване, изтриване, изменение или копиране на компютърни данни без разрешение, когато такава се изисква, доколкото извършеното не съставлява по-тежко престъпление. (3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Ако от деянието по ал. 1 и 2 са настъпили значителни вреди или е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода до пет години и глоба до три хиляди лева. Чл. 319д. (Нов - ДВ, бр. 92 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г., бр. 38 от 2007 г., бр. 101 от 2017 г.) Който създава, набавя за себе си или за другото, внася или по друг начин разпространява компютърни програми, пароли, кодове или други подобни данни за достъп до информационна система или част от нея с цел да се извърши престъпление по чл. 171, ал. 3, чл. 319а, чл. 319б, чл. 319в или чл. 319г, се наказва с лишаване от свобода до две години. (2) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2017 г.) Когато с деянието по ал. 1 са разкрити лични данни, класифицирана информация или друга защитена от закона тайна, доколкото извършеното не съставлява по-тежко престъпление, наказанието е лишаване от свобода до три години. (3) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2017 г.) За деяние по ал. 1, извършено с користна цел или от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, или ако с него са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици, наказанието е лишаване от свобода до пет години. Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателен кодекс
--	---

	§ 9. В чл. 319б се правят следните изменения: 1. В ал. 1 думата „две“ се заменя с „шест“, а думите „три хиляди“ се заменят с „десет хиляди“. 2. В ал. 2 думата „три“ се заменя със „седем“, а думите „пет хиляди“ се заменят с „двадесет хиляди“. § 11. В чл. 319г се правят следните изменения и допълнения: (.....) 3. Създава се ал. 4: <u>„(4) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено срещу информационна система или компютърна мрежа, която е част от критичната инфраструктура, наказанието е лишаване от свобода от пет до дванадесет години и глоба до двадесет хиляди лева.“</u>	
2) „имущество“ означава всякакъв вид активи, изразяващи се във вещи или права, движими или недвижими, материални или нематериални, и правни документи или инструменти във всякаква форма, включително електронна или цифрова, доказващи правото на собственост или други права върху такива активи;	ЗАКОН ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ § 1. По смисъла на този закон: 22. (нова - ДВ, бр. 42 от 2019 г., в сила от 28.05.2019 г.) "Имущество" са активи от всякакъв вид, движими или недвижими, материални или нематериални, както и всякакви други оцененими права върху движими или недвижими, материални или нематериални обекти, както и документи или инструменти, включително електронни или цифрови, удостоверяващи право на собственост върху или участие в такива активи.	Пълно съответствие.
3) „юридическо лице“ означава образуване, което има правосубектност съгласно приложимото право, с изключение на държави или публични органи, които упражняват държавна власт, и на публични международни	ЗАКОН ЗА ЛИЦАТА И СЕМЕЙСТВОТО III. ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА Общи разпоредби 131. Юридическите лица са носители на права и задължения. Те придобиват права и задължения чрез своите органи.	Пълно съответствие.

организации.	Чл. 3 Престъпления по изпиране на пари		Пълно съответствие.
(1) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато са извършени умишлено, следните деяния са наказуеми като престъпления:	НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС		
а) преобразуването или прехвърлянето на имущество със знанието, че това имущество е придобито от престъпна дейност, за да бъде укрит или прикрит незаконният произход на имуществото или за да се подпомогне лице, което участва в извършването на такова действие, с цел да се избегнат правните последици от деянието на това лице;	Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отгм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева.		
б) укриването или прикриването на естеството, източника, местонахождението, разположението или движението на имущество, правата по отношение на това имущество или собствеността върху него със знанието, че това имущество е придобито от престъпна дейност;	(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва, преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние.		
в) придобиването, притежаването или използването			

на имущество със знанието в момента на получаване, че това имущество е придобито от престъпна дейност.		
(2) Държавите членки могат да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че деянията, посочени в параграф 1, са наказуеми като престъпления, когато извършителът е подозирал или е трябвало да знае, че имуществото е придобито от престъпна дейност.	НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва, преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние.	Пълно съответствие.
(3) Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че:	Наказателен кодекс Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва,	Пълно съответствие.
а) предходното или едновременно осъждане за престъпната дейност, от която е придобито имуществото, не е условие за осъждане за престъпленията, посочени в параграфи 1 и 2;		
б) осъждане за посочените в		

параграфи 1 и 2 престъпления е възможно, когато е установено, че имуществото е било придобито от престъпна дейност, без да е необходимо да се установяват всички фактически елементи или всички обстоятелства, свързани с тази престъпна дейност, включително самоличността на извършителя; в) посочените в параграфи 1 и 2 престъпления обхващат и имуществото, придобито от дейност, извършена на територията на друга държава, членка или на трета държава, когато деянието би представлявало престъпна дейност, ако е било извършено на тяхна територия.	преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественонеопасно деяние. ... (7) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 6 се прилагат и когато престъплението, чрез което е придобито имуществото, не попада под наказателната юрисдикция на Република България. Решение № 195 от 12.05.2015 г. на ВКС по н. д. № 171/2015 г., II н. о., НК Престъплението по чл. 253, ал. 1 от НК е вторично престъпление. Като форма на последваща престъпна дейност то не може да съществува, ако не е извършена предварителна дейност за създаване на имущество чрез престъпление или общественонеопасно деяние. Престъплението по чл. 253 от НК обаче има напълно самостоятелно значение независимо от тази връзка. Ето защо изискванията на чл. 246, ал. 2 и ал. 3 от НПК за абсолютно задължителните елементи на съдържанието на обвинителния акт относно време, място, начин на извършване и пълни данни за личността на обвиняемия са относими към съставомерните за чл. 253 от НК елементи. Тези изисквания не се отнасят в същата степен към индивидуализиране на предикатното престъпление. То е само един от признаците от обективната страна на изпирането на пари, а представата за него е елемент от съдържанието на вината. Съставомерността по чл. 253 от НК не е поставена в зависимост от реализиране на наказателно правоотношение във връзка с първоначалната престъпна дейност. Достатъчно е от него да са извлечени облаго, които са станали предмет на изпиране на пари. От решаващо значение за индивидуализиране на престъпна дейност по чл. 253 от НК е да се дефинира причинността между имуществения предмет на престъплението изпиране на пари и предикатната дейност без да е необходимо последната да се индивидуализира с всички детайли на конкретен престъпен състав като време, място и начин на извършване. Знанието за престъпния произход на имуществото, с което обвиненият в
--	---

	изпиране на пари оперира, може да бъде изведено от различни фактически данни, сочещи на обосновано предположение за неправомерното му генериране. Решение № 64 / 22 юни 2020 г. по дело наказателно дело № 119 по описа за 2020 г. на Върховния касационен съд „...престъплението по чл.253 от НК има напълно самостоятелно значение. За осъществяването му не е нужно да има предходно осъждане или внесено обвинение за предикатната престъпна дейност, нито същата да е прецизно и детайлно формулирана, като осъществяваща всички елементи на конкретен престъпен състав от наказателния кодекс. Напълно достатъчно е от предикатната дейност да са извлечени облаги, които са станали предмет на изпирането на пари, а знанието или предположението за това е допустимо да се изведе от други обективни фактически данни, стига те в своята взаимна обусловеност да доказват, че предикатната дейност е източникът на имуществото, т.е. да може да се направи обосновано предположение за неправомерния произход на това имущество. В този смисъл предикатната дейност е признак от обективната страна на престъплението по чл.253 от НК, а не елемент от изпълнителното деяние или от резултата на изпирането. На тази основа, настоящият касационен състав счита, че предикатното престъпление е деяние, обективно съставомерно по НК, без значение дали и как се е развила наказателната отговорност за неговото извършване. Същевременно, тъй като в настоящия случай обвинението твърди, че предикатната дейност е осъществена в чужбина, с оглед разпоредбата на чл.253, ал.7 от НК е без значение дали тази дейност е изобщо криминализирана в САЩ.“	Наказателен кодекс Чл. 253. (7) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 6 се прилагат и когато престъплението, чрез което е придобито имущество, не попада под наказателната юрисдикция на Република България.	Пълно съответствие.
(4) В случая на параграф 3, буква в) от настоящия член държавите членки могат да въведат допълнително изискване съответното деяние да представлява престъпление съгласно националното право на другата държава членка или на			

третата държава, в която е извършено деянието, освен когато това деяние представлява едно от престъпленията, посочени в член 2, точка 1, букви от а) до д) и буква з) и съгласно определението в приложимото право на Съюза.		
(5) Държавите членки приемат необходимите мерки, за да гарантират, че деянията, посочени в параграф 1, букви а) и б), са наказуеми като престъпления, когато са извършени от лица, които са извършили или са участвали в престъпната дейност, от която е получено имуществото.	Наказателен кодекс Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва, преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние.	Пълно съответствие.
Член 4 Помагачество, подбудителство и опит		
Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че помагачеството, подбудителството и опитът за извършване на престъпление, посочено в член 3, параграфи 1 и 5, са наказуеми като	Наказателен кодекс Раздел II. Приготовление и опит Чл. 18. (1) Опитът е започнатото изпълнение на умишлено престъпление, при което изпълнителното деяние не е довършено или макар и да е довършено, не са настъпили предвидените в закона и	Пълно съответствие.

престъпления.	искани от дееца общественоопасни последици на това престъпление. (2) При опит деецът се наказва с наказанието, предвидено за довършеното престъпление, като се взема предвид степента на осъществяване на намерението и причините, поради които престъплението е останало недовършено. (3) При опит деецът не се наказва, когато по собствена подбуда: а) се е отказал да довърши изпълнението на престъплението или б) е предотвратил настъпването на престъпните последици. Раздел III. Съучастие Чл. 20. (1) Съучастници в извършването на умишлено престъпление са извършителите, подбудителите и помагачите. (2) Извършител е този, който участва в самото изпълнение на престъплението. (3) Подбудител е този, който умишлено е склонил другото да извърши престъплението. (4) Помагач е този, който умишлено е улеснил извършването на престъплението чрез съвети, разяснения, обещание да се даде помощ след деянието, отстраняване на спънки, набавяне на средства или по друг начин. Чл. 21. (1) Всички съучастници се наказват с наказанието, предвидено за извършеното престъпление, като се вземат предвид характерът и степента на тяхното участие. (2) Подбудителят и помагачът отговарят само за онова, за което умишлено са подбудили или подпомогнали извършителя. (3) Когато поради определено лично свойство или отношение на дееца законът възвежда извършеното деяние в престъпление, за това престъпление отговарят и подбудителят, и помагачът, за които тези обстоятелства не са налице. (4) Особените обстоятелства, поради които законът изключва, намалява
----------------------	--

	или увеличава наказанието за някого от съучастниците, не се вземат предвид за останалите съучастници, по отношение на които тези обстоятелства не са налице.	
Член 5 Наказания за физически лица		
(1) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в членове 3 и 4, се наказват с ефективни, пропорционални и възпиращи наказания.	Наказателен кодекс Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши финансова операция или сделка с имущество, или прикрива произхода, местонахождението, движението или действителните права върху имущество, за което знае или предполага, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева. (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който придобие, получи, държи, използва, преобразува или спомогне по какъвто и да е начин за преобразуването на имущество, за което знае или предполага към момента на получаването му, че е придобито чрез престъпление или друго общественноопасно деяние. (3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Наказанието е лишаване от свобода от една до осем години и глоба от пет до двадесет хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено: 1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) от две или повече лица, сговорили се предварително, или от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; 2. два или повече пъти; 3. от длъжностно лице в кръга на службата му;	Пълно съответствие.

	4. (нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) чрез откриване или поддържане на сметка във финансова институция под фиктивно име или под името на лице, което не е дало своето съгласие за това. (4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 3, доп., бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до двеста хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено със средства или имущество, за които деецът е знаел или е предпологал, че са придобити чрез тежко умишлено престъпление. (5) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 3, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 4, изм., бр. 26 от 2004 г., бр. 75 от 2006 г.) Когато средствата или имуществото са в особено големи размери и случат е особено тежък, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от десет до тридесет хиляди лева, като съдът лишава виновния от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7. (6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 4, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 5, изм., бр. 26 от 2004 г.) Предметът на престъплението или имуществото, в което е трансформиран, се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност. (7) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 6 се прилагат и когато престъплението, чрез което е придобито имущество, не попада под наказателната юрисдикция на Република България.
(2) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5, се наказват с лишаване от свобода с максимален срок от най-малко четири години.	Наказателен кодекс Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години (2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по

	ал. 1 се налага и на този, който	(4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 3, доп., бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до двеста хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено със средства или имущество, за които деецът е знаел или е предполагал, че са придобити чрез тежко умишлено престъпление.	Пълно съответствие.
	(7) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 6 се прилагат и когато престъплението, чрез което е придобито имуществото, не попада под наказателната юрисдикция на Република България.		
	Наказателен кодекс		
(3) Също така, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на физическите лица, които са извършили престъпленията, посочени в членове 3 и 4, се налагат допълнителни наказания или мерки, когато това е необходимо.	Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 1982 г., отм., бр. 10 от 1993 г., нов, бр. 62 от 1997 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 1998 г., бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Който извърши, се наказва за изпиране на пари с лишаване от свобода от една до шест години и глоба от три хиляди до пет хиляди лева.		
	(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г., доп., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 се налага и на този, който		
	(4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 3, доп., бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до двеста хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено със средства или имущество, за които деецът е знаел или е предполагал, че са придобити чрез тежко умишлено престъпление.		
	(6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 4, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 5, изм., бр. 26 от 2004 г.) Предметът на престъплението или имуществото, в което е трансформиран, се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност.		

	(7) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 6 се прилагат и когато престъплението, чрез което е придобито имущество, не попада под наказателната юрисдикция на Република България.	
Член 6 Отегчавачи вината обстоятелства (1) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че по отношение на престъплението, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4, следните обстоятелства се считат за отегчавачи вината обстоятелства: а) престъплението е извършено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение 2008/841/ПВР; или б) извършителят е задължен субект по смисъла на член 2 от Директива (ЕС) 2015/849 и е извършил престъплението при упражняване на професионалната си дейност.	Наказателен кодекс Чл. 253. (3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) Наказанието е лишаване от свобода от една до осем години и глоба от пет до двадесет хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено: 1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2004 г.) от две или повече лица, сговорили се предварително, или от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група; Чл. 93. Указаните по-долу думи и изрази са употребени в този кодекс в следния смисъл: 20. (Нова - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм., бр. 27 от 2009 г.) "Организирана престъпна група" е структурирано трайно сдружение на три или повече лица с цел да вършат съгласувано в страната или чужбина престъпления, за които е предвидено наказание лишаване от свобода повече от три години. Сдружението е структурирано и без наличие на формално разпределение на функциите между участниците, продължителност на участието или развитата структура; Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	Пълно съответствие.

	§ 13. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г. и бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г. и бр. 13, 23 и 28 от 2020 г.) в чл. 253, ал. 3 се създава т. 5: „5. от задължено лице по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари или негов служител или работник при или по повод изпълнение на задълженията по същия закон.“	
(2) Държавите членки могат да предвидят, че по отношение на престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4, следните обстоятелства се считат за отегчаващи вината	Наказателен кодекс Чл. 253. (5) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 3, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 4, изм., бр. 26 от 2004 г., бр. 75 от 2006 г.) Когато средствата или имуществото са в особено големи размери и случаят е особено тежък, наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от десет до тридесет хиляди лева, като съдът лишава	Пълно съответствие.

обстоятелства: а) имуществото, предмет на изпиране е със значителна стойност; или б) имуществото, предмет на изпиране, е придобито чрез едно от престъпленията, посочени в член 2, точка 1, букви от а) до д) и з).	виновния от права по чл. 37, ал. 1, точки 6 и 7. (4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 3, доп., бр. 26 от 2004 г., изм., бр. 75 от 2006 г.) Наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от двадесет хиляди до двеста хиляди лева, когато деянието по ал. 1 и 2 е извършено със средства или имущество, за които деецът е знаел или е предполагал, че са придобити чрез тежко умишлено престъпление.	
Член 7 Отговорност на юридическите лица (1) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност за всяко от престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4, извършени в тяхна полза от лице, което действа самостоятелно или като член на орган на юридическото лице и което заема ръководна длъжност в това юридическо лице, въз основа на някое от следните: а) пълномощие да представлява юридическото лице; б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице; или	Закон за административните нарушения и наказания Чл. 83а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 60 от 2011 г., изм., бр. 19 от 2012 г., доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г., бр. 83 от 2019 г.) На юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от престъпление по чл. 108а, 109, 110 (приготвяне на тероризъм), 142 - 143а, 152, ал. 3, т. 4, чл. 153, 154а, 155, 155а, 156, 158а, 159 - 159г, чл. 162, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 1, чл. 171, ал. 3, чл. 172а - 174, 201 - 203, 209 - 212а, 213а, 214, 215, чл. 216, ал. 3, 225в, 227, ал. 1 - 5, 242, 243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а, 250, 252, 253, 254б, 255, 255а, 255б, 256, 260а - 260в, 278в - 278д, 280, 281, 282, 283, 301 - 307, чл. 307б, 307в, 307г, чл. 308, ал. 3, чл. 319а - 319е, 320 - 321а, 327, 352, 352а, 353б - 353е, 354а - 354в, 356к и 419а от Наказателния кодекс, както и от всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, когато са извършени от: 1. лице, овластено да формира волята на юридическото лице; 2. лице, представляващо юридическото лице; 3. лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице.	Пълно съответствие.

в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.	или 4. (изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) работник или служител, на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа, <u>се налага имуществена санкция до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е имуществена; санкция в размер до 1 000 000 лв. се налага и когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.</u> (2) (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага и на юридическо лице, което няма седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 е извършено на територията на Република България. (3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага на юридическото лице и когато лицата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 са подбудили или подпомогнали извършването на посочените деяния, както и когато деянията са спрели на стадия на опита. (4) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага независимо от осъществяването на наказателната отговорност на съучастниците в извършване на престъпното деяние по ал. 1. (5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Отнема се в полза на държавата придобитата от юридическото лице пряка или непряка облага от престъплението по ал. 1, ако не подлежи на връщане или възстановяване, или на отнемане по реда на Наказателния кодекс. Когато вещта или имуществото – предмет на престъплението, липсва или е отчуждено, присъжда се неговата левова равностойност. (6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) На държавата, държавните органи и органите на местното самоуправление, както и на международните организации не се налага имуществена
--	--

(2) Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1 от настоящия член, е направила възможно извършването в полза на това юридическо лице на някое от престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4, от страна на негово подчинено лице.	санкция по ал. 1.	Закон за административните нарушения и наказания Чл. 83а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 60 от 2011 г., изм., бр. 19 от 2012 г., доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г., бр. 83 от 2019 г.) На юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от престъпление по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), 142 - 143а, 152, ал. 3, т. 4, чл. 153, 154а, 155, 155а, 156, 158а, 159 - 159г, чл. 162, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 1, чл. 171, ал. 3, чл. 172а - 174, 201 - 203, 209 - 212а, 213а, 214, 215, чл. 216, ал. 3, 225в, 227, ал. 1 - 5, 242, 243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а, 250, 252, 253, 254б, 255, 255а, 255б, 256, 260а - 260в, 278в - 278д, 280, 281, 282, 283, 301 - 307, чл. 307б, 307в, 307г, чл. 308, ал. 3, чл. 319а - 319е, 320 - 321а, 327, 352, 352а, 353б - 353е, 354а - 354в, 356к и 419а от Наказателния кодекс, както и от всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, когато са извършени от: 1. лице, овластено да формира волята на юридическото лице; 2. лице, представляващо юридическото лице; 3. лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице, или 4. (изм. - ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) <u>работник или служител на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа</u>, се налага имуществена санкция до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е имуществена; санкция в размер до 1 000 000 лв. се налага и когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.	Пълно съответствие.
---	-------------------	---	---------------------

(3) Отговорността на юридическите лица съгласно параграфи 1 и 2 от настоящия член не изключва наказателното преследване срещу физически лица, които са извършители, подбудители или помагачи в някое от престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4.	Закон за административните нарушения и наказания Чл. 83а. (4) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага независимо от осъществяването на наказателната отговорност на съучастниците в извършване на престъпното деяние по ал. 1.	Пълно съответствие.
Член 8 Санкции за юридическите лица Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическо лице, подведено под отговорност по силата на член 7, се наказва с ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, които включват наказателноправни или друг вид имуществени санкции и могат да включват други санкции, като: а) лишаване от правото да се ползва от публични облаги или помощи; б) временно или постоянно лишаване от достъп до публично финансиране, включително процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на	Закон за административните нарушения и наказания Чл. 83а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2009 г., бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г., доп., бр. 60 от 2011 г., изм., бр. 19 от 2012 г., доп., бр. 107 от 2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., доп., бр. 101 от 2017 г., бр. 83 от 2019 г.) На юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от престъпление по чл. 108а, 109, 110 (приготовление към тероризъм), 142 - 143а, 152, ал. 3, т. 4, чл. 153, 154а, 155, 155а, 156, 158а, 159 - 159г, чл. 162, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 1, чл. 171, ал. 3, чл. 172а - 174, 201 - 203, 209 - 212а, 213а, 214, 215, чл. 216, ал. 3, 225в, 227, ал. 1 - 5, 242, 243, 244, 244а, 246, ал. 3, 248а, 250, 252, 253, 254б, 255, 255а, 255б, 256, 260а - 260в, 278в - 278д, 280, 281, 282, 283, 301 - 307, чл. 307б, 307г, чл. 308, ал. 3, чл. 319а - 319е, 320 - 321а, 327, 352, 352а, 353б - 353е, 354а - 354в, 356к и 419а от Наказателния кодекс, както и от всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, когато са извършени от: 1. лице, овластено да формира волята на юридическото лице; 2. лице, представляващо юридическото лице; 3. лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице,	Пълно съответствие.

средства и отдаване на концесии; в) временно или постоянно лишаване от правото да се упражнява търговска дейност; г) поставяне под съдебен надзор; д) прекратяване по решение на съда; е) временно или постоянно закриване на обекти, използвани за извършване на престъплението.	или 4. (изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) работник или служител, на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа, се налага имуществена санкция до 1 000 000 лв., но не по-малко от равностойността на облагата, когато тя е имуществена: <u>санкция в размер до 1 000 000 лв. се налага и когато облагата няма имуществен характер или размерът ѝ не може да се установи.</u> (2) (Нова – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага и на юридическо лице, което няма седалище на територията на Република България, в случай че престъплението по ал. 1 е извършено на територията на Република България. (3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага на юридическото лице и когато лицата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 са подбудили или подпомогнали извършването на посочените деяния, както и когато деянията са спрели на стадия на опита. (4) (Предишна ал. 3, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Имуществената санкция се налага независимо от осъществяването на наказателната отговорност на съучастниците в извършване на престъпното деяние по ал. 1. (5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) Отнема се в полза на държавата придобитата от юридическото лице пряка или непряка облага от престъплението по ал. 1, ако не подлежи на връщане или възстановяване, или на отнемане по реда на Наказателния кодекс. Когато вещта или имуществото – предмет на престъплението, липсва или е отчуждено, присъжда се неговата левова равностойност. (6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г.) На държавата, държавните органи и органите на местното самоуправление, както и на международните организации не се налага имуществена
--	--

	санкция по ал. 1.	
Член 9 Конфискация Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, когато е уместно, че техните компетентни органи налагат обезпечителни мерки или конфискуват, в съответствие с Директива 2014/42/ЕС, придобитото имущество и средствата, които са използвани или са били предназначени за използване при извършването или съучастията в извършването на престъпленията, посочени в настоящата директива.	Наказателен кодекс Чл. 53. (1) Независимо от наказателната отговорност отнемат се в полза на държавата: а) (доп. – ДВ, бр. 7 от 2019 г. Сравнение с предишната редакция) вещите, които принадлежат на виновния и са били предназначени или са послужили за извършване на умислено престъпление; когато вещите липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност; б) вещите, които принадлежат на виновния и са били предмет на умислено престъпление - в случаите, изрично предвидени в особената част на този кодекс. (2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 1982 г.) Отнемат се в полза на държавата и: а) вещите, предмет или средство на престъплението, притежаването на които е забранено, и б) (изм. – ДВ, бр. 7 от 2019 г. Сравнение с предишната редакция) пряката и непряката облага, придобити чрез престъплението, ако не подлежат на връщане или възстановяване; когато облагата липсва или е отчуждена, присъжда се нейната равностойност. (3) (Нова – ДВ, бр. 7 от 2019 г. Сравнение с предишната редакция) По смисъла на ал. 2, буква "б": 1. пряка облага е всяка икономическа полза, настъпила като непосредствена последица от престъплението; 2. непряка облага е всяка икономическа полза, настъпила в резултат на разпореждане с пряката облага, както и всяко имущество, получено в резултат на последващо пълно или частично преобразуване на пряка облага, включително, когато е била смесена с имущество, придобито от законни източници; на отнемане подлежи имуществото до стойността на включената пряка облага заедно с настъпилите увеличения на	Пълно съответствие.

	имуществото, ако са пряко свързани с разпореждането или преобразуването на пряката облага и включването на пряката облага в имуществото. Чл. 253. (6) (Нова - ДВ, бр. 85 от 1998 г., предишна ал. 4, бр. 21 от 2000 г., предишна ал. 5, изм., бр. 26 от 2004 г.) Предметът на престъплението или имуществото, в което е трансформиран, се отнема в полза на държавата, а ако липсва или е отчужден, се присъжда неговата равностойност. Наказателно-процесуален кодекс Чл. 72. (1) По искане на прокурора съответният първоинстанционен съд еднотично в закрито заседание взема мерки за обезпечаване на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата по реда на Гражданския процесуален кодекс. (2) В съдебното производство съдът взема мерките по ал. 1 по искане на прокурора. Гражданско-процесуален кодекс Чл. 391. (1) Обезпечение на иска се допуска, когато без него за ищеца ще бъде невъзможно или ще се затрудни осъществяването на правата по решението и ако: 1. искът е подкрепен с убедителни писмени доказателства, или 2. бъде представена гаранция в определения от съда размер съгласно чл. 180 и 181 от Закона за задълженията и договорите. (2) Съдът може да задължи ищеца да представи парична или имотна гаранция в определен от него размер и в случай по ал. 1, т. 1. (3) Размерът на гаранцията се определя от размера на преките и непосредствени вреди, които ответникът ще претърпи, ако
--	---

	обезпечението е неоснователно. (4) Държавата, държавните учреждения и лечебните заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения се освобождават от представяне на гаранция. (5) Обезпечение на иска се допуска и когато делото бъде спряно. Чл. 394. Съдът може да допусне обезпечение на иска за пълния му размер или само за онези части, които са подкрепени с достатъчно доказателства. Чл. 395. (1) В молбата за обезпечение се посочват обезпечителната мярка и цената на иска. На насрещната страна не се връчва препис от молбата. (2) Молбата се разрешава в закрито заседание в деня на подаването ѝ. (3) Въз основа на определението, с което молбата се уважава, съдът издава обезпечителна заповед. Когато е определена гаранция, съдът издава обезпечителната заповед след внасянето ѝ. Чл. 396. (1) Определението на съда по обезпечение на иска може да се обжалва с частна жалба в едноседмичен срок, който за молителя тече от връчването му, а за ответника - от деня, в който му е връчено съобщение за наложената обезпечителна мярка от съдебния изпълнител, от службата по вписванията или от съда в случаите по чл. 397, ал. 1, т. 3. (2) (Доп. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 21.12.2010 г., бр. 86 от 2017 г.) Препис от частната жалба се връчва на насрещната страна за отговор в едноседмичен срок. При обжалване на определение, с което е отказано обезпечение на иска, препис от частната жалба на молителя не се връчва на ответника. В случай че въззивният съд допусне обезпечението, определението му подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховния касационен съд, ако са налице предпоставките на чл. 280, ал. 1 и ал. 2. (3) Определението, с което се допуска обезпечението на иска, не може да бъде спряно поради обжалването му с частна жалба.
--	---

	Чл. 397. (1) Обезпечението се извършва: 1. с налагане на възбрана върху недвижим имот; 2. със запор на движими вещи и вземания на длъжника; 3. чрез други подходящи мерки, определени от съда, включително чрез спиране на моторно превозно средство от движение и чрез спиране на изпълнението. (2) Съдът може да допусне няколко вида обезпечения до размера на цената на иска по чл. 69, ал. 1. Чл. 398. (1) Съдът може по искане на една от страните, след като уведоми другата страна и вземе предвид възраженията ѝ, направени в тридневен срок от съобщението, да допусне замяна на един вид обезпечение с друг. (2) При обезпечение на оценен в пари иск ответникът може винаги да замени без съгласието на другата страна допуснатото от съда обезпечение със залог в пари или в ценни книжа съгласно чл. 180 и 181 от Закона за задълженията и договорите. Това не се отнася до обезпечение на иски за собственост. (3) В случаите по ал. 1 и 2 запорът и възбраната се отменят. Чл. 399. Ако искът се основава на договор, в който е посочен имотът, който ще служи за обезпечение, обезпечението се налага само върху този имот, освен ако той не е налице или ако междувременно е обременен с други тежести, които правят обезпечението недостатъчно. Чл. 400. (1) Налагането на запор се извършва незабавно от съдебния изпълнител по искане на молителя въз основа на обезпечителната заповед на съда съгласно чл. 449, ал. 1, чл. 450, ал. 1 и 2, чл. 507, 515, 516 и 517 като на ответника се връчва съобщение вместо призовка за доброволно изпълнение. При запор върху движима вещ съдебният изпълнител извършва опис, оценка и предаване на вещта за пазене
--	--

съгласно чл. 465 - 472.

(2) Налагането на възбрана става чрез вписване на обезпечителната заповед на съда в нотариалните книги. Службата по вписванията съобщава на ответника за извършеното вписване.

Чл. 401. Запорът и възбраната, наложени за обезпечение на иска, произвеждат действието, предвидено в чл. 451 - 453, чл. 456, ал. 1, чл. 508, 509 и чл. 512 - 514. Обезпеченият кредитор може да предяви срещу третото задължено лице иск за сумите или вещите, които то отказва да предаде доброволно. За случая се прилагат чл. 435, ал. 4 и чл. 440.

Чл. 402. (1) Отмяна на обезпечението се постановява по молба на заинтересованата страна. Препис от молбата се връчва на лицето, по чието искане е наложено обезпечението. То може да подаде възражения в тридневен срок от получаване на преписа.

(2) Съдът в закрито заседание отменя обезпечението, след като се увери, че вече не съществува причината, поради която е било допуснато, или че са налице условията по чл. 398, ал. 2. Определението на съда подлежи на обжалване с частна жалба.

(3) Вдигането на запора, заличаването на възбраната, както и отмянето на другите обезпечителни мерки става въз основа на влязлото в сила определение на съда.

Чл. 403. (1) Ако искът, по който е допуснато обезпечението, бъде отхвърлен или ако не бъде предявен в дадения на ищеца срок, или ако делото бъде прекратено, ответникът може да иска от ищеца да му заплати причинените вследствие на обезпечението вреди.

(2) В случаите по ал. 1, за да бъде освободена представената гаранция, заинтересованият подава молба с препис за ответната страна. В едномесечен срок от връчването на молбата ответникът може да подаде възражение против освобождаване на гаранцията и в едномесечен срок да предяви иск за причинените му вреди. Ако в тези срокове ответникът не подаде възражение и не предяви такъв иск, гаранцията се освобождава.

една държава членка и когато всяка от засегнатите държави членки е компетентна да проведе наказателно преследване на основание на същите факти, заинтересованите държави членки си сътрудничат, за да решат коя от тях ще проведе наказателното преследване срещу извършителя на престъплението, с цел производството да се води централизирано само в една държава членка.	ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА § 10. В чл. 483 се правят следните изменения и допълнения: 1. Създава се нова ал. 2: „(2) При вземане на решението по ал. 1 компетентният орган взема предвид обстоятелствата, които са предмет на наказателното производство, включително: 1. територията на държавата членка, където е извършено престъплението; 2. гражданството или постоянното пребиваване на извършителя; 3. гражданството или постоянното пребиваване на пострадалия; 4. територията на държавата членка, където е открит извършителят.“	
Вземат се под внимание следните фактори:		
а) територията на държавата членка, на която е извършено престъплението;		
б) гражданството или местопребиваването на извършителя на престъплението;		
в) държавата на произход на жертвата или жертвите; и		
г) територията, на която е открит извършителят на престъплението.		
Въпросът се отнася до Еуроюст, когато е уместно, и в		

съответствие с член 12 от Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета.		
Член 11. Способи за разследване	Наказателно-процесуален кодекс	Пълно съответствие.
Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, звената или службите, отговарящи за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в член 3, параграфи 1 и 5 и член 4, разполагат с ефективни способи за разследване като тези, използвани за противодействие на организираната престъпност или на други тежки престъпления.	Чл. 172. (1) Органите на досъдебното производство могат да използват специални разузнавателни средства: технически средства - електронни и механични съоръжения и вещества, които служат за документирание на дейността на контролираните лица и обекти, и оперативни способи - наблюдение, проследяване, проследяване, проникване, белязване и проверка на кореспонденция и компютърна информация, контролирана доставка, доверителна сделка и разследване чрез служител под прикритие. (2) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2011 г., бр. 17 от 2013 г., изм., бр. 42 от 2015 г., изм. и доп., бр. 39 от 2016 г., в сила от 26.05.2016 г.) <u>Специалните разузнавателни средства се използват, когато това се налага при разследването на тежки умишлени престъпления по глава първа, глава втора, раздели I, II, IV, V, VIII и IX, глава трета, раздел III, глава пета, раздели I - VII, глава шеста, раздели II - IV, глава осма, глава осма "а", глава девета "а", глава единадесета, раздели I - IV, глава дванадесета, глава тринадесета и глава четиринадесета, както и за престъпления по чл. 219, ал. 4, предложение второ, чл. 220, ал. 2, чл. 253, чл. 308, ал. 2, 3 и 5, изречение второ, чл. 321, чл. 321а, чл. 356к и 393 от особената част на Наказателния кодекс, ако съответните обстоятелства не могат да бъдат установени по друг начин или установяването им е свързано с изключителни трудности.</u> (3) Доставчиците на компютърно-информационни услуги са длъжни да подпомагат съда и органите на досъдебното производство при събирането и записването на компютърни информационни данни чрез прилагане на специални технически средства само когато това се налага за разкриване на престъпления по ал. 2.	

	(4) Специалните разузнавателни средства - контролирана доставка и доверителна сделка, могат да служат за събиране на веществени доказателства, а служителят под прикритие се разпитва като свидетел. (5) Материалите по ал. 1 - 4 се прилагат към делото.
Член 12 Замяна на някои разпоредби на Рамково решение 2001/500/ПВР Член 1, буква б) и член 2 от Рамково решение 2001/500/ПВР се заменят по отношение на държавите членки, обвързани от настоящата директива, без да се засягат задълженията на тези държави членки по отношение на сроковете за транспониране на посоченото рамково решение в националното право. За държавите членки, обвързани от настоящата директива, позоваванията на разпоредбите на Рамково решение 2001/500/ПВР, посочено в първа алинея, се считат за позовавания на настоящата директива.	Член 12 Замяна на някои разпоредби на Рамково решение 2001/500/ПВР Не подлежи на въвеждане.
Член 13 Транспониране (1) Държавите членки привеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с настоящата директива до 3 декември 2020 г. Те незабавно информират Комисията за това. Когато държавите членки	Проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА §. 11. Този закон въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред (ОВ, L 284/22 от 12 ноември 2018 г.). Пълно съответствие.

приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.		
(2) Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.	Не подлежи на въвеждане.	
Член 14 Докладване		
До 3 декември 2022 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад с оценка на степента, в която държавите членки са взели необходимите мерки, за да се съобразят с настоящата директива.	Не подлежи на въвеждане.	
До 3 декември 2023 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад с оценка на добавената стойност на настоящата директива, по отношение на борбата с изпирането на пари, както и въздействието ѝ върху основните права и свободи. Въз основа на посочения доклад Комисията при необходимост		

представя законодателно предложение за изменение на настоящата директива. Комисията взема предвид информацията, предоставена от държавите членки.		
Член 15 Влизане в сила		
Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.		Не подлежи на въвеждане.
Член 16 Адресати		
Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.		Не подлежи на въвеждане.

Изготвил: дирекция „МПСЕВ“, октомври 2020 г.

СПРАВКА

**ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА БЕЛЕЖКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И КОНСТАТАЦИИТЕ, ПОЛУЧЕНИ ПРИ ОБЩЕСТВЕННОТО
ОБСЪЖДАНЕ ПО РЕДА НА ЧЛ. 26, АЛ. 3 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ НА ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО
ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И
ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС**

№	Подател	Бележки/Предложения/Констатации	Приети/ неприети	Мотиви
	Висш адвокатски съвет	С оглед на допълнението в чл. 2, ал. 2 НПК, би могло да се поддържа, че промените в чл. 46 НПК, чл. 200 НПК, чл. 213 НПК и чл. 243 НПК /съответно §§ 2, 3, 4 и 6 от проекта/ стават излишни. Ако обаче се приеме, че промените са необходими, за да се избегне опасността от противоречиво и неправилно прилагане на съответните правни институти, обръщаме внимание на несъвършенствата на някои редакции.	Не се приема.	Промените са необходими, за да се избегне опасността от противоречиво и неправилно прилагане на съответните правни институти.
		Според нас е по-логично в новата редакция на ал. 7 от чл. 46 НПК /предшна ал. 5/ да се акцентира върху дейността, която остава извън всеобхватните надзорни и ръководни функции на главния прокурор, вместо върху контролните правомощия персонално върху прокурора, който в едни случаи може да изпълнява функции по НПК, а в други – по Регламент /БС/2017/1939. Предлагаме добавката да придобие следния вид: „с изключение на дейността на европейския прокурор и европейските делегирани	Приема се.	Отразено в текста.

	<i>прокурори, когато изпълняват функции по Регламент /ЕС/2017/1939.</i> Обръщаме внимание, че § 12 от Преходните и заключителните разпоредби не е редактиран ясно и прецизно, защото създава погрешното впечатление, че извършените процесуални действия от националните органи при разследването на престъпления, включени в компетентността на Европейската прокуратура, задължително трябва да се повторят от европейския прокурор или европейските делегирани прокурори. Очевидно законодателната идея е съвсем друга, а именно – да се даде възможност на определените европейски прокурор и европейски делегирани прокурори да встъпят във функциите на публичното обвинение по неприключилите пред вътрешните органи на наказателния процес дела за престъпления, които са извършени след влизането в сила на Регламент /ЕС/2017/1939 и същевременно попадат в материалната компетентност на Европейската прокуратура по чл. 22 от Регламента.	Приема се. Нова редакция на § 12.
Според предложената нова т. 5 в чл. 253, ал. 3 НК наказанието за пране на пари по отнoшение на този изключително широк кръг лица, включващ и адвокатите, които предоставят консултантски услуги, става от една до осем години лишаване от свобода и глоба от пет до двадесет хиляди лева. За сравнение наказанието по основните състави на чл. 253, ал. 1 и 2 е от една до шест години лишаване от	Не се приема.	Считаме, че не би било правно издържано да се препраща единствено към задължените субекти по чл. 4 от ЗМИП, тъй голяма част от тях не са физически лица и не могат да бъдат субект на престъплението извършване на пари. Предложеното допълнение в чл. 253, ал. 3 от НК има за цел да се съобрази с това принципно положение в националното ни законодателство. Това

	свобода и глоба от три хиляди до пет хиляди лева. По принципи по-тежкото наказване на лицата по чл. 4 ЗМИП донякъде се оправдава от предписанието по чл. 6 от Директива /ЕС/2018/1673 за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред, но обръщаме внимание, че препоръката се отнася само за непосредствено задължените лица, но не и за техните служители и работници. Това означава, че законопроектът предвижда надхвърляне на изискванията по европейската директива. Не одобряваме и драстично тежкото наказание, предвидено за посочените квалифицирани деяния, защото считаме, че то е несъразмерно на тежестта на престъпното посегателство.		тълкуване намира подкрепа и в съображение 15 от Директива 2018/1673. Включването на работници и служители в разпоредбата е оправдано, доколкото задължените субекти по чл. 4 ЗМИП възлагат на тези лица различни функции във връзка с изпълнение на задълженията по ЗМИП. Следва да се отбележи, че с предложението не се въвеждат по-тежки санкции от тези за останалите квалифицирани състави по чл. 253, ал. 3 от НК.
--	---	--	--

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 743

от 15 октомври 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Министърът на правосъдието да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Томислав Дончев

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:

/Апостол Михов/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№ 02.01-102.....
15 октомври 2020 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	002-01-52
Дата	16, 10 2020

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

И. 57
9

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №...743..... на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за съответствие с правото на Европейския съюз.
5. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Томислав Дончев)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

№ 050-01-238/20.10. 2020 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 002-01-52, внесен от Министерски съвет на 16.10.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по правни въпроси

Комисии:

- Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

